

PARİBU

KRİPTO PARA BİLİNİRLİK ve ALGI ARAŞTIRMASI

- HAZİRAN 2021 -

AKADEMETRE
RESEARCH & STRATEGIC PLANNING

İÇİNDEKİLER

Önsöz	3
1 yılda neler oldu?	4
Kripto para algısı ve kullanımıyla ilgili 23 önemli sonuç	5
Amaç, yöntem, örneklem, iller	28
Araştırma aşamaları ve takvim	29

ÖNSÖZ

Bu yıl ikinci kez yapılan “Kripto Para Bilinirlik ve Algı Araştırması”, Türkiye’de kripto paranın bilinirliğini, algısını ve kripto paralara dair beklenti ve motivasyonları tespit etmek için gerçekleştirildi.

Türkiye’de kripto paralara dair yapılan bu çalışma, ilki gibi yine “en kapsamlı” olma niteliği taşıyor.

Paribu ve Akademetre iş birliğiyle gerçekleştirilen araştırma 30 Nisan 2021 ile 27 Mayıs 2021 arasında yapıldı.

Son bir yılda ve özellikle araştırmanın hemen öncesinde kripto para ekosistemi oldukça önemli gelişmelere sahne oldu. Hem yaşanan fiyat hareketlilikleri hem platformların iletişim çalışmaları hem de regülasyonların gerekliliğini bir kez daha ortaya koyan gelişmeler kripto paraya dair algı, bilinirlik ve motivasyona etki etti.

Kripto paralara dair 23 önemli sonuç içeren araştırma mevcut durumu ortaya koyduğu gibi bir yılda yaşanan değişime dair de dikkat çekici tespitlere yer veriyor.

Bu nedenle araştırma tüm ekosisteme dair hem bir fotoğraf sunuyor hem de bir yol haritası için gerekli öncülleri ortaya koyuyor.

Paribu

1 yılda neler oldu?

2020
2021

İlk araştırma sırasında Paribu'nun kullanıcı sayısı 600 bin iken bu araştırma sırasında 4 milyonu geçti.

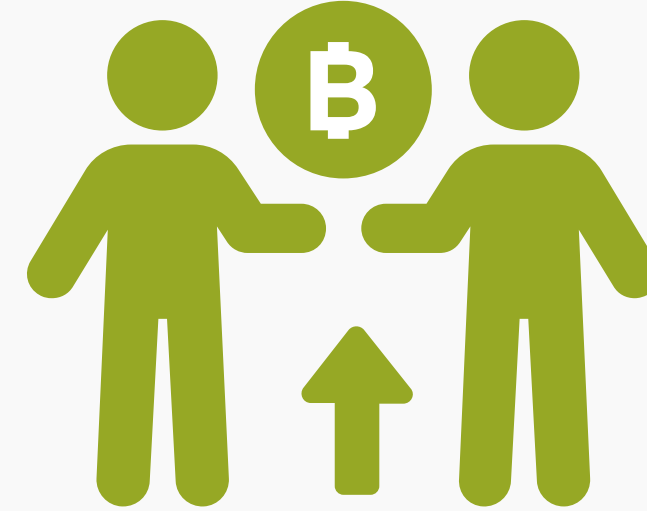
Paribu'nun günlük ortalama işlem hacmi 34 milyon dolardan 610 milyon dolara (2021) çıktı.

İlk araştırma sırasında Paribu'nun günlük ortalama işlem hacmi 21 milyon dolardı. Bu araştırma sırasında ise 850 milyon dolardı.

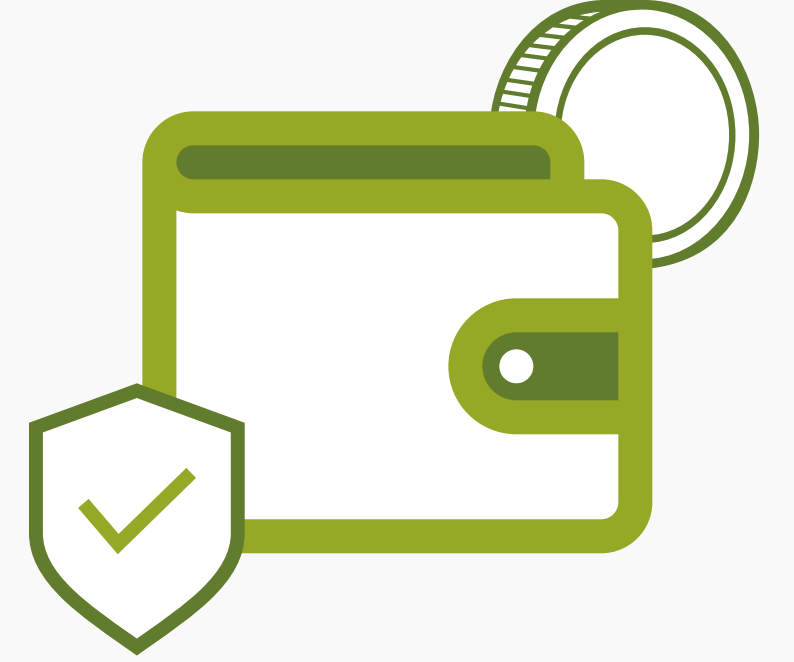
2020'de BTC'nin en yüksek fiyatı 216 bin TL iken 2021'deki en yüksek fiyatı ise 520 bin TL oldu.

İlk araştırma sırasında BTC'nin en yüksek fiyatı 50 bin TL iken bu araştırma sırasındaki en yüksek fiyat ise 488 bin TL idi.

2020'de BTC'nin en düşük fiyatı 28 bin TL iken bu rakam 2021'de 216 bin TL oldu.

İlk araştırma sırasında BTC'nin en düşük fiyatı 28 bin TL iken bu araştırma sırasında ise 295 bin TL idi.

30 Nisan-27 Mayıs arasında gerçekleştirilen araştırmanın yapıldığı sürecin hemen öncesinde Türkiye'deki bazı platformlar yarattıkları kullanıcı mağduriyetleri ile gündeme geldi.

Tüm bu gelişmeler araştırma raporuna yansdı.

Kripto parayla işlem yapanların oranı 11 kat arttı

1

Kripto parayı duyanların oranında 1 yılda 54 puanlık bir artış gerçekleşti.

Türkiye'deki her 10 kişiden 7'si kripto parayı duydu.

Geçtiğimiz yıl kripto parayı duyan 1000 kişiye ulaşmak için 6253 kişiyle görüşülmüştü. Bu yıl 1429 kişiyle görüşülerek bu rakama ulaşıldı.

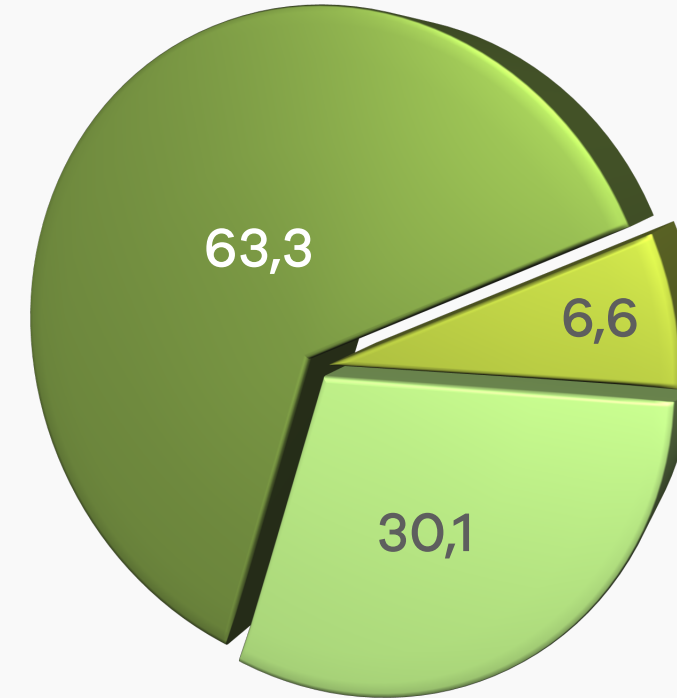
Türkiye'de kripto parayla işlem yapanların oranı 1 yılda yüzde 0,7'den yüzde 7,7'ye yükseldi.

?

Kripto para/Bitcoin kavramını duydunuz mu?

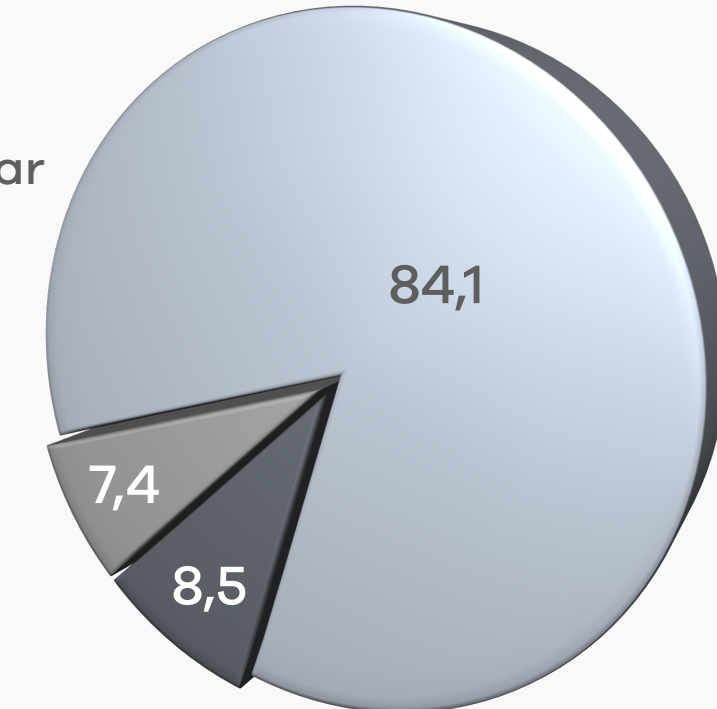
2021

Duyanlar
%69,9

2020

Duyanlar
%15,9

2021

2020

Hem kripto para hem Bitcoin kavramını duyanlar

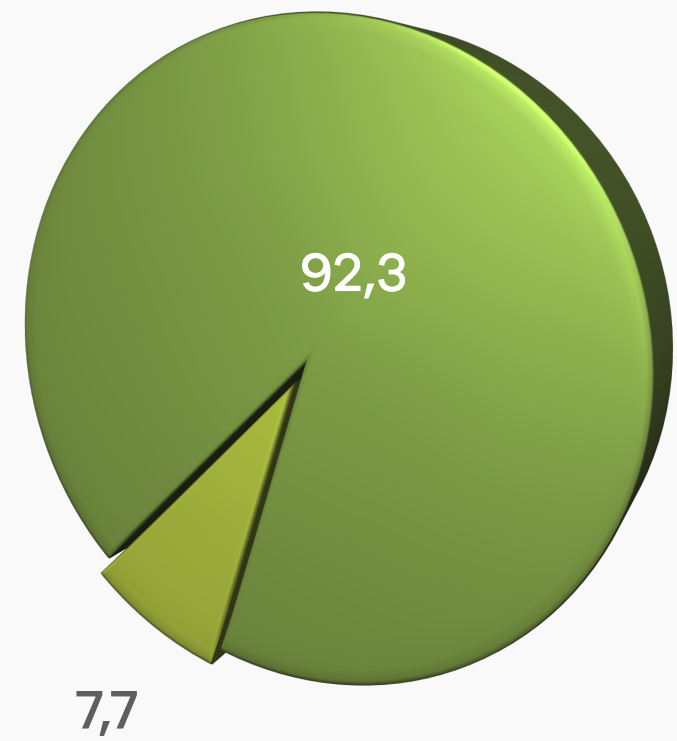
Kripto para kavramını duymayıp Bitcoin'i duyanlar

Kripto para veya Bitcoin kavramını duymayanlar

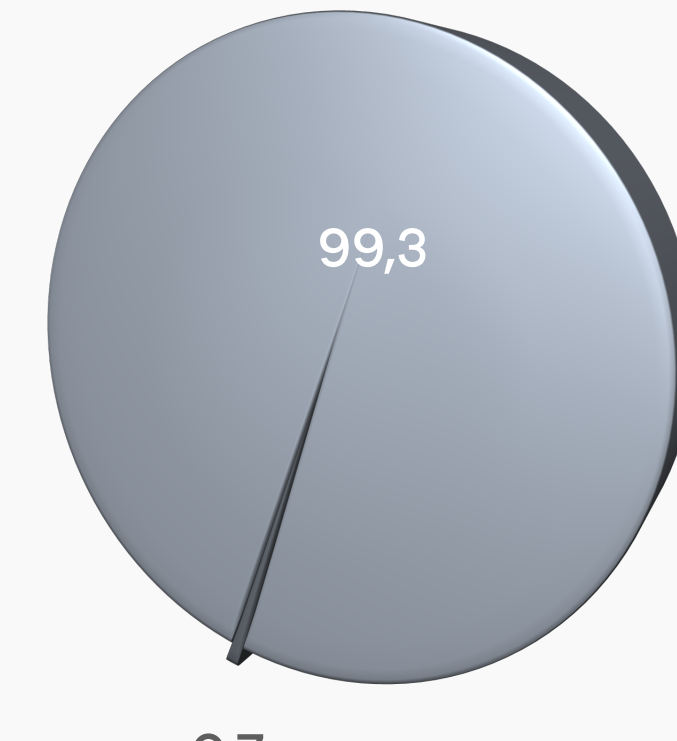
?

Bugüne kadar kripto para/Bitcoin ile işlem yaptınız mı?

2021

2020

2021

2020

Kripto para/Bitcoin ile işlem yapanlar

Kripto Para/Bitcoin ile işlem yapmayanlar

BAZ: 2021 2020
1429 6253

Blokzincir hâlâ bilinmiyor

2

Her 5 kişiden 4'ü blokzincir teknolojisini hiç duymadı.

Kripto paraların blokzincir teknolojisine dayandığını bilenlerin oranı da hayli düşük.

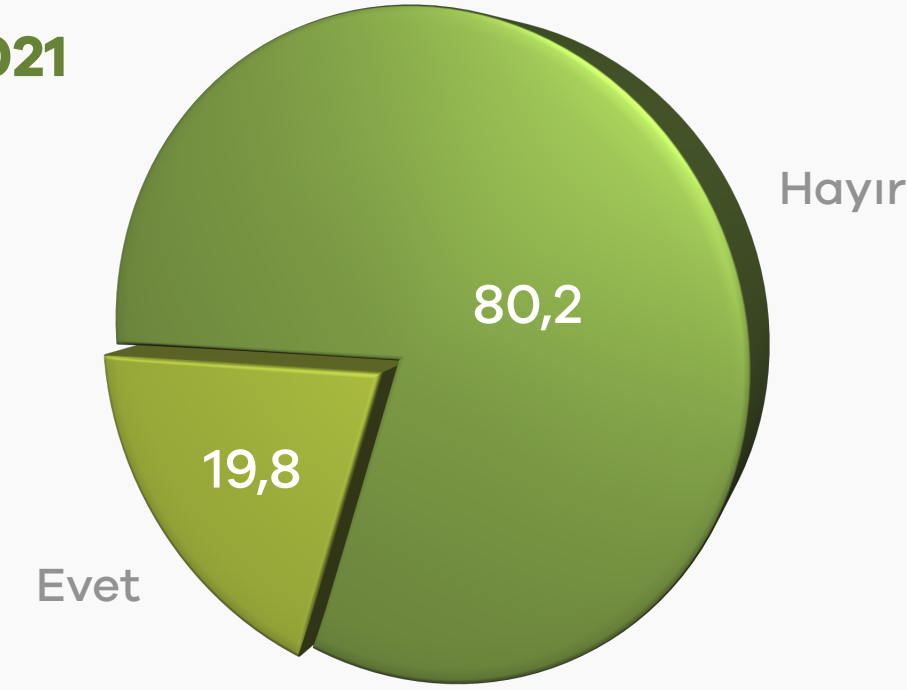
Geçtiğimiz yıla göre, kripto para üretiminde blokzincir etkisini bilenlerde yalnızca 3,2 puanlık bir artış yaşandı.

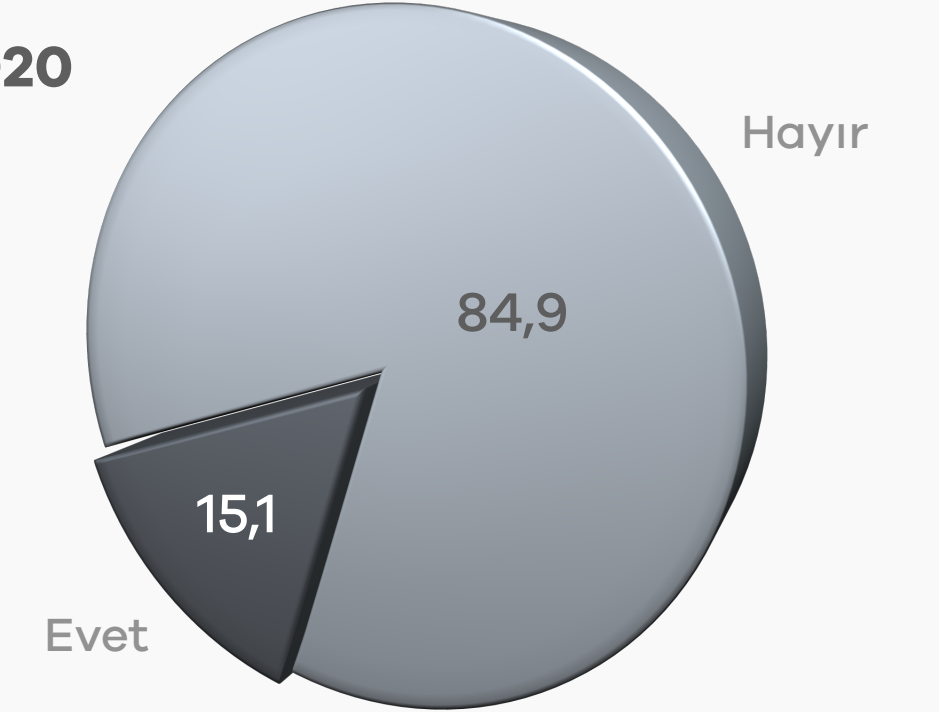
?

Blokzincir kavramını duydunuz mu?

2021

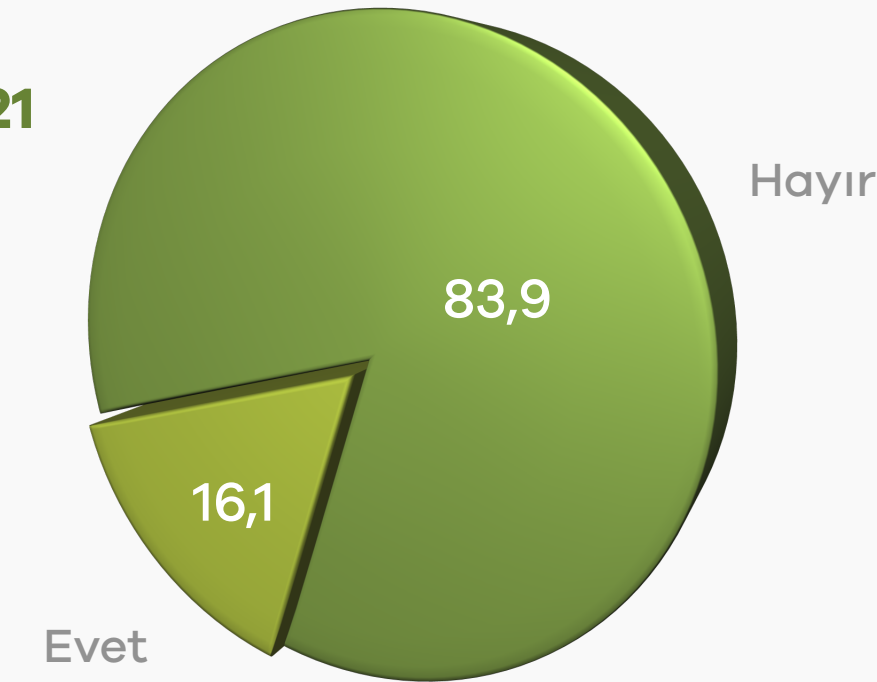
2020

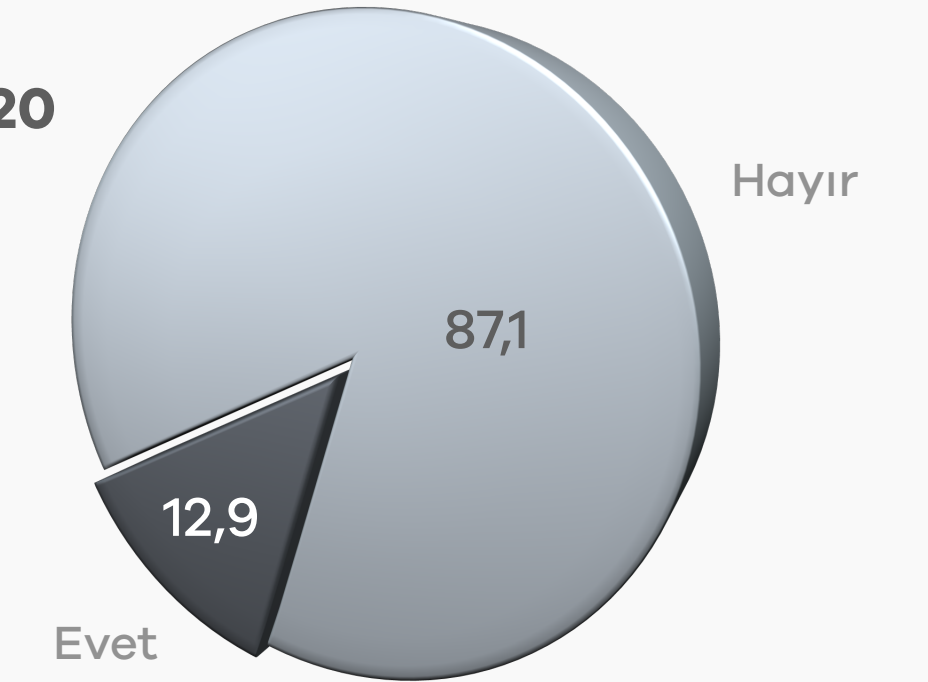
?

Kripto paranın/Bitcoin'in blokzincir teknolojisiyle üretildiğini biliyor muydunuz?

2021

2020

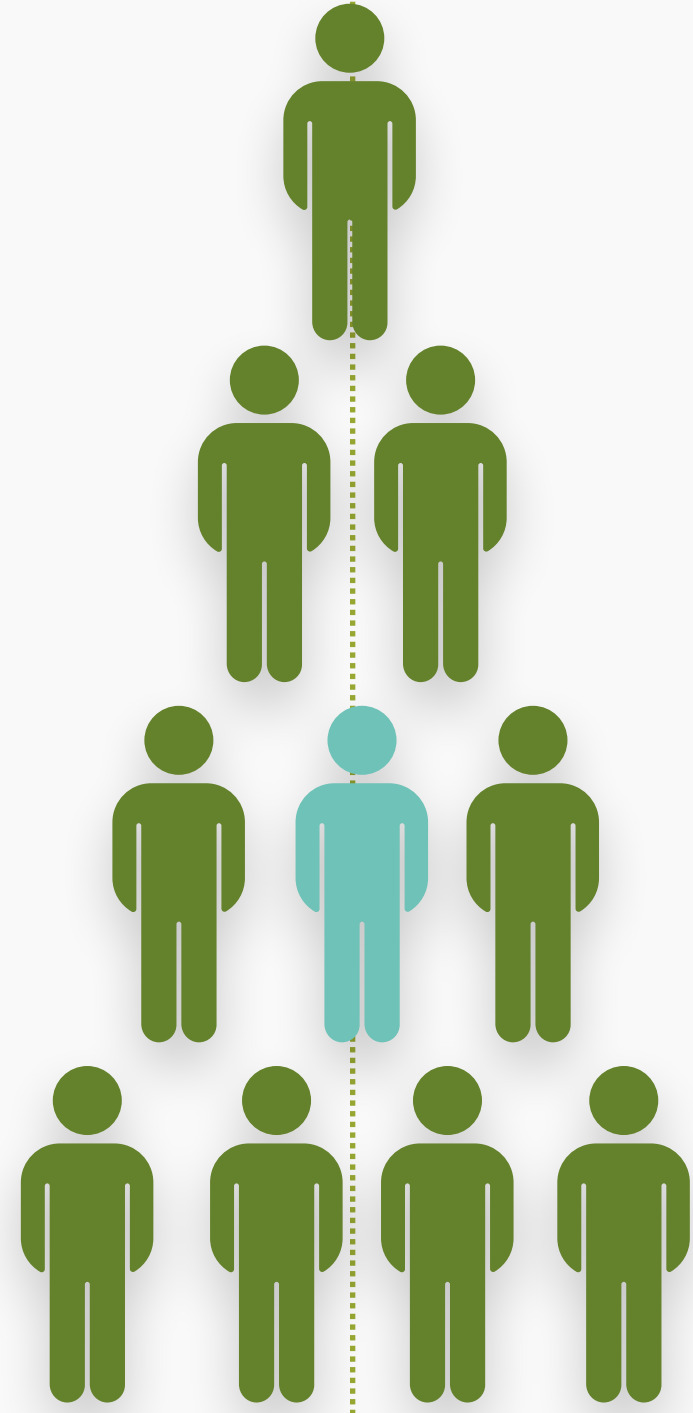
BAZ: 1000

Kripto parayı duyan her 10 kişiden 1'i işlem yapıyor

3

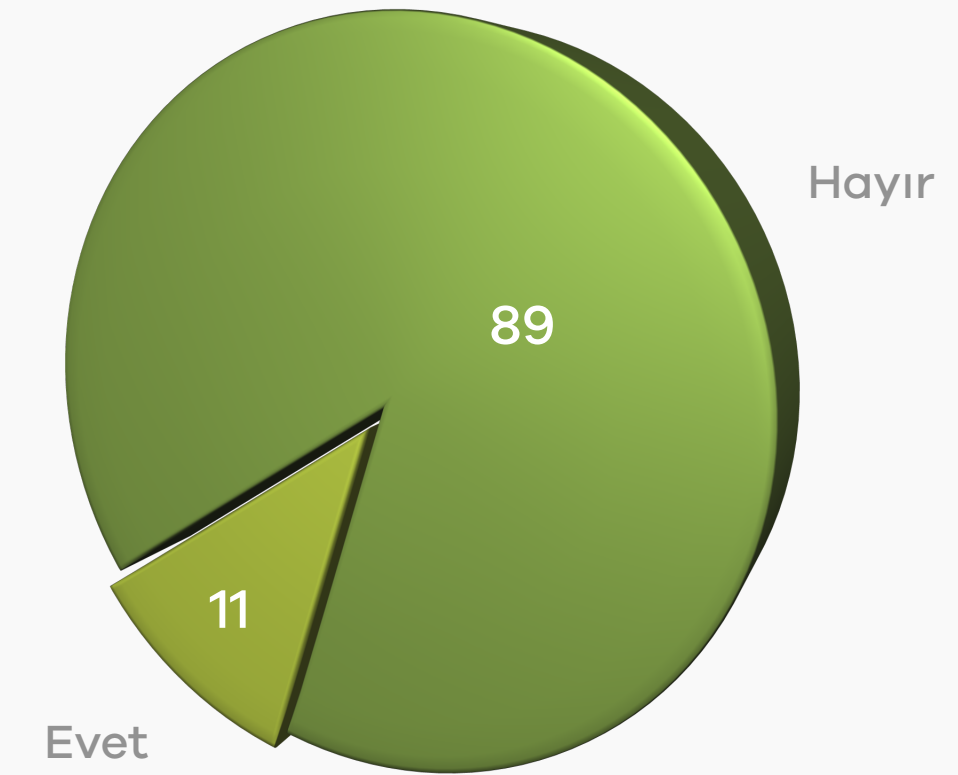
Kripto parayı duyanlar arasında işlem yapanların oranı yüzde 11.

Geçtiğimiz yıla göre kripto parayı duyanlar arasında işlem yapanların sayısı 2 katına ulaştı.

?

Bugüne kadar kripto para ile işlem yaptınız mı?

BAZ: 1000

Kullanıcıların yüzde 74'ü işlem deneyiminden memnun

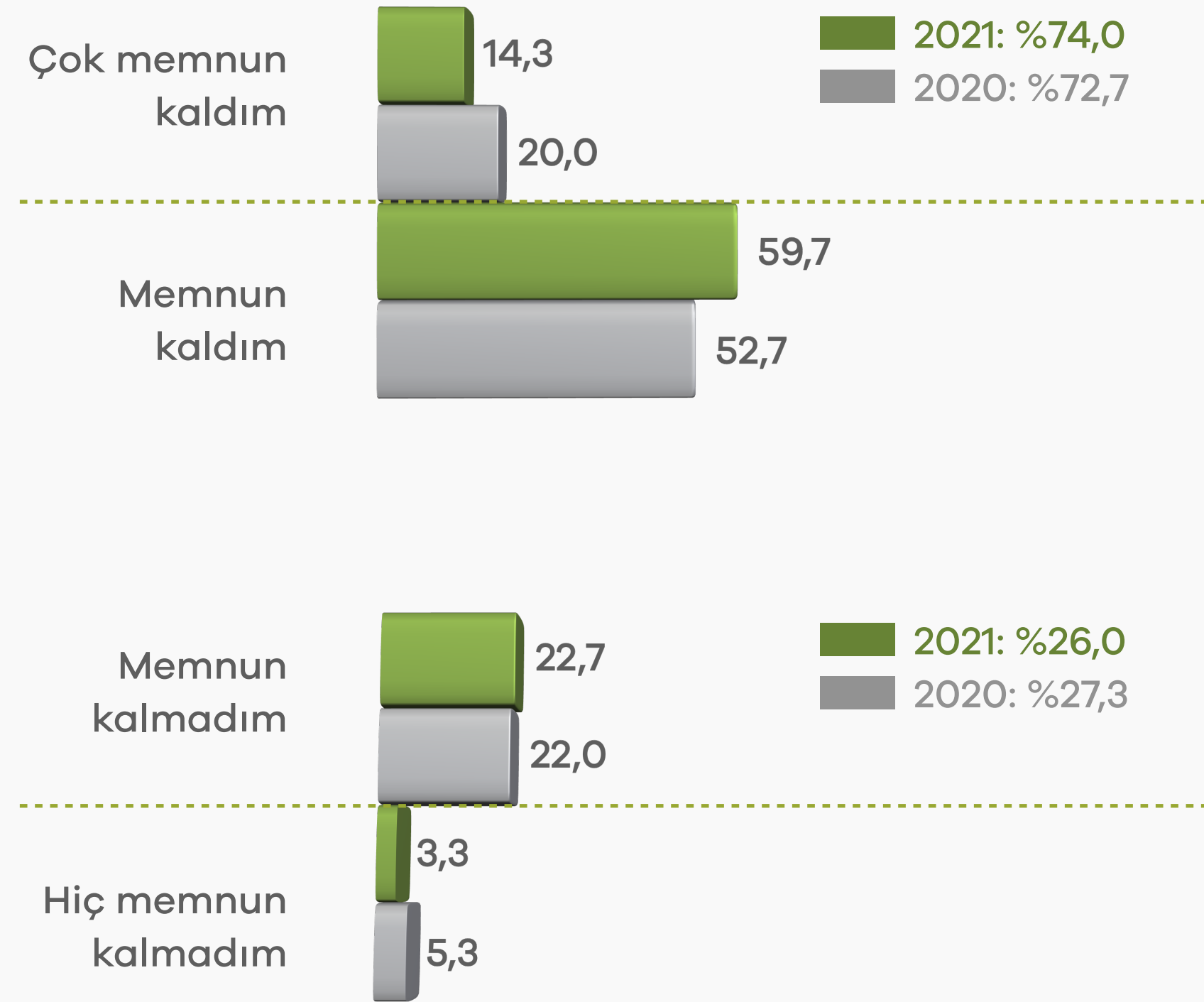
4

Kripto para ile en az bir kez işlem yapanların büyük çoğunluğu işlem deneyiminden memnun kaldı.

Memnun kalmayanlar 1,3 puan azaldı.

Kripto para/Bitcoin ile işlem yapmaktan ne derece memnun kaldınız?

BAZ: 300

Tüm kuşaklarda memnuniyet yüksek

5

XYZ

Kripto parayla işlem yapanlarda memnuniyet oranı en yüksek kesim Y Kuşağı.

Bunu küçük bir farkla X Kuşağı takip ediyor.

Z Kuşağı'nın yarısından fazlası kripto para işlem deneyiminden memnun.

Kripto Para/Bitcoin ile İşlem Yapmaktan Memnuniyet Jenerasyona Göre

Jenerasyon	Çok memnun kaldım	Memnun kaldım	Memnun kalmadım	Hiç memnun kalmadım	PDT	NDT	NS
X Kuşağı	6,9	69,0	17,2	6,9	75,9	24,1	51,8
Y Kuşağı	16,2	60,0	20,8	3,0	76,2	23,8	52,4
Z Kuşağı	8,3	50,0	38,9	2,8	58,3	41,7	16,6

X Kuşağı (1965-1980)
Y Kuşağı (1981-2000)
Z Kuşağı (2001+)

X Kuşağı Baz:29
Y Kuşağı Baz: 235
Z Kuşağı Baz: 36

PDT: Pozitif toplam değer
NDT: Negatif toplam değer
NS: Net skor

Memnuniyette “kârlılık” etkili

6

Kripto para işlem deneyiminden memnun olma sebepleri arasında “kârlılık/yüksek kazanç”, “işlem kolaylığı”, “güvenilirlik” ve “hızlı işlem” var.

“Kazançsız olması”, “zarar ettirmesi” ve “zor kullanım” memnuniyetsizliğin sebepleri arasında.

Geçtiğimiz yıla göre kripto para işlemlerinin “zor” olduğunu düşündüğü için memnun olmayanlar 12 puan azaldı.

?

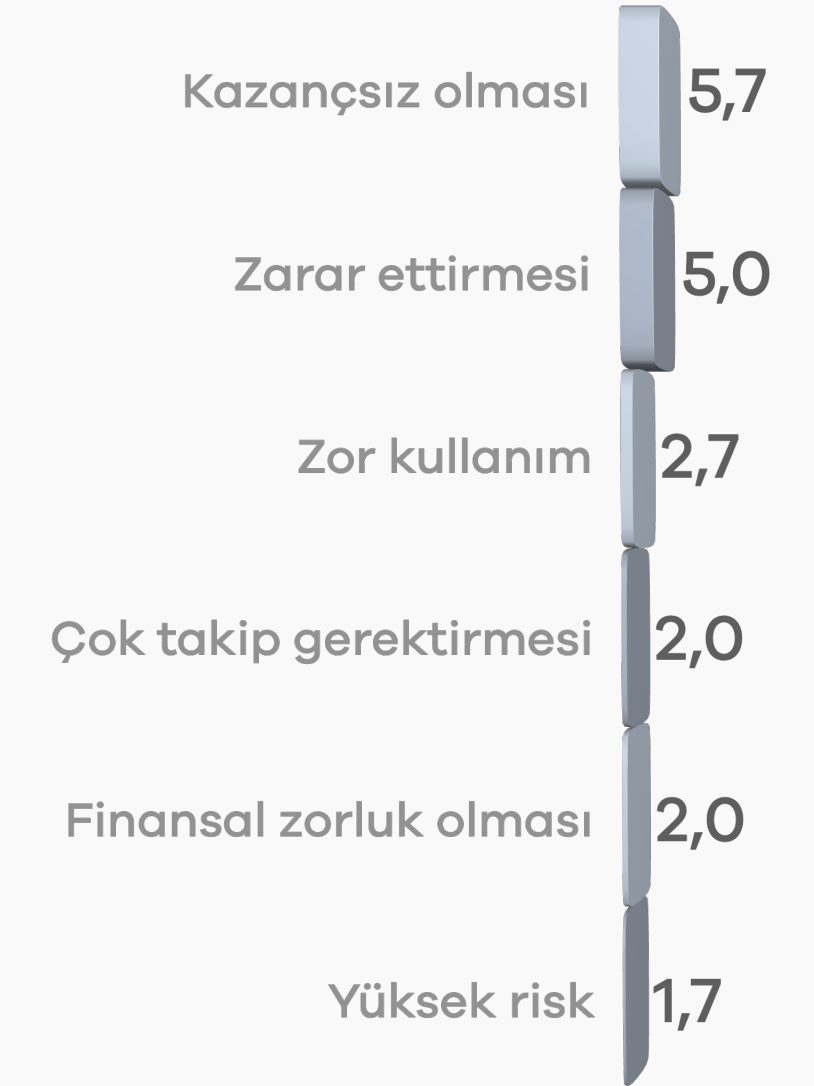
Kripto para/Bitcoin ile işlem yapmaktan duyduğunuz memnuniyetin nedeni nedir?

%2,3'ün altındaki değerler grafiğe dahil edilmemiştir.

?

Kripto para/Bitcoin ile işlem yapmaktan duyduğunuz memnuniyetsizliğin nedeni nedir?

%1,7'nin altındaki değerler grafiğe dahil edilmemiştir.

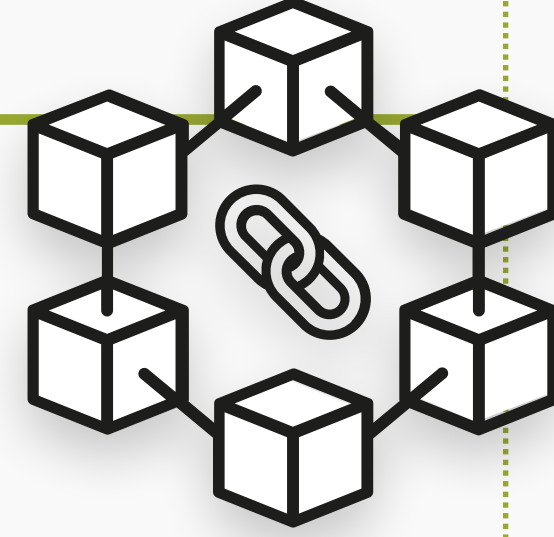
BAZ: 300

Her 10 kişiden 3'üne göre krypto para piyasası kârlı

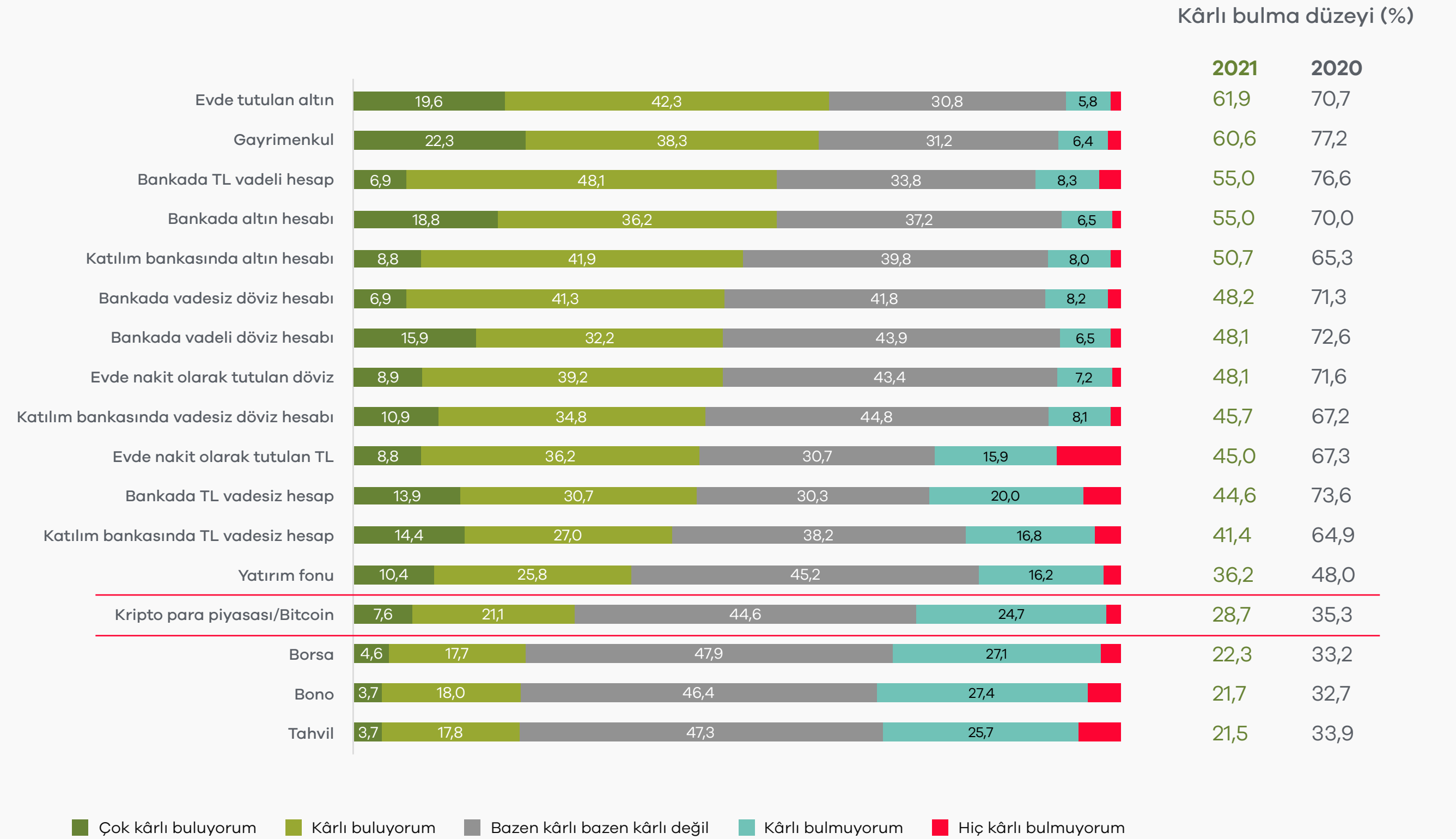
7

En kârlı bulunan yatırım araçları “evde tutulan altın”, “gayrimenkul” ve “bankada TL vadeli hesap”.

Her 10 kişiden 3'ü krypto para piyasasını kârlı buluyor ancak bu puan 2020'ye göre 6,6 düştü.

Hangi yatırım aracını ne derecede kârlı buluyorsunuz?

BAZ: 1000

Kripto para piyasası 2020'ye göre daha az riskli bulunuyor

8

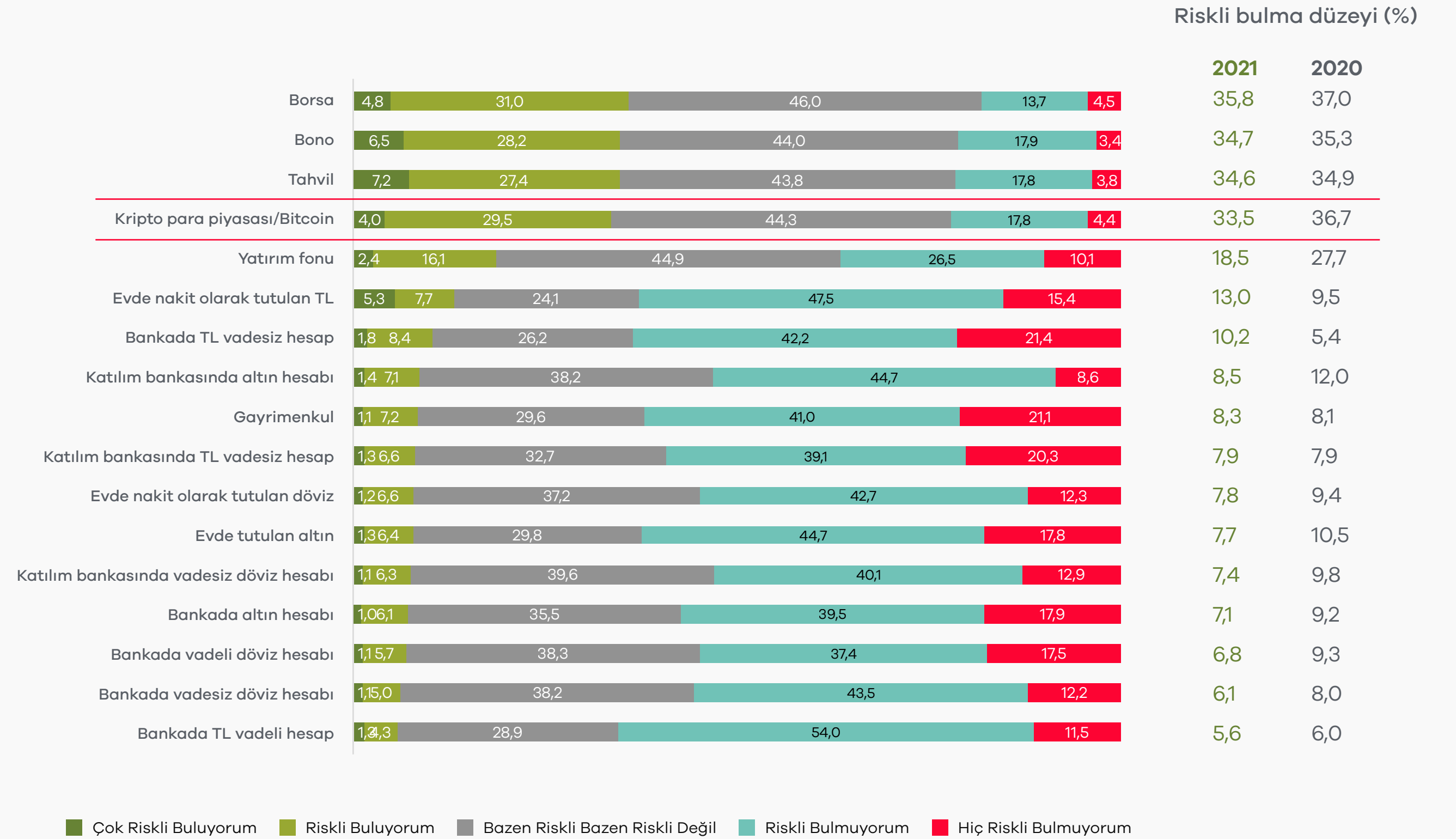
Türkiye'de en riskli bulunan yatırım araçları borsa, bono ve tahvil.

Bunları kripto para piyasası takip ediyor.

Kripto para piyasasını riskli bulma düzeyi geçtiğimiz yıla göre 3,2 puan azaldı.

Hangi yatırım aracını ne derecede riskli buluyorsunuz?

Kripto para tercihinde “yüksek getiri” ve “merak” en önemli motivasyonlar

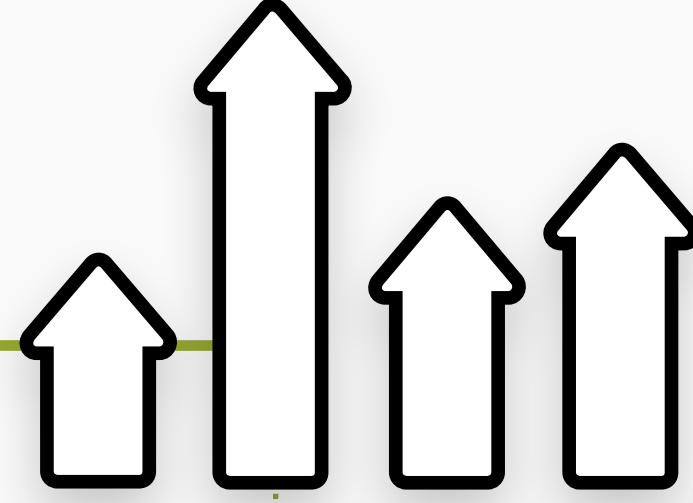
9

Her 10 kişiden 6’sı kripto parayı “yüksek getiri” beklentisiyle tercih ediyor. “Yüksek getiri” beklentisiyle hareket edenlerin oranı 1 yılda 36 puan arttı.

“Yüksek getiri”yi “merak/ilgimi çekmesi” yanıtı takip ediyor.

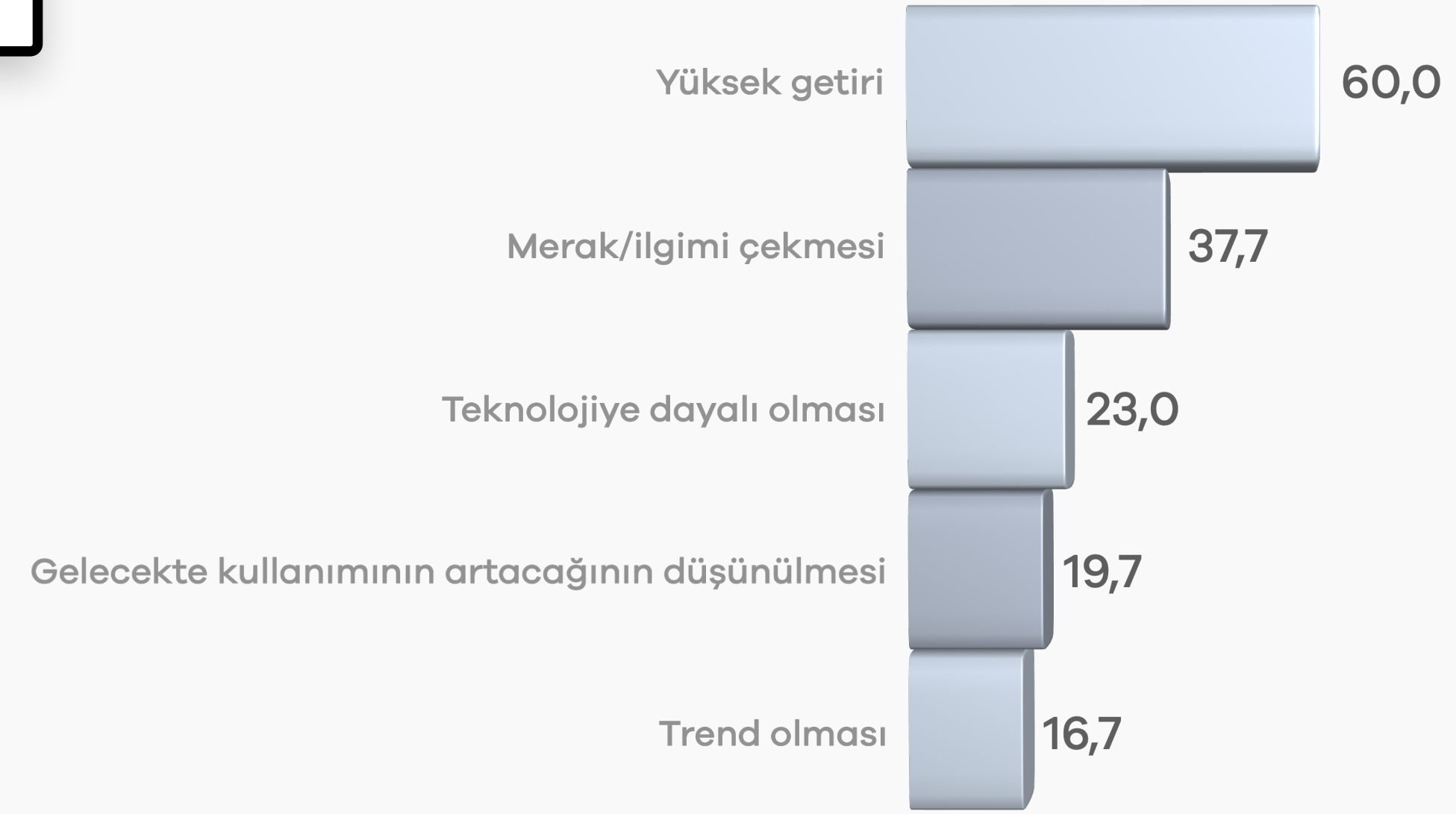
Geçtiğimiz yıl öne çıkan motivasyon unsuru kripto paranın teknolojiye dayalı olmasıydı. Bu motivasyonla hareket edenler 25,3 puan düştü.

Motivasyon unsurları arasındaki “gelecekte kullanımının artacağı” düşüncesinde 1 yılda 14 puanlık artış yaşandı.

?

Kripto para/Bitcoin kullanımındaki motivasyon unsurlarınız nelerdir?

Çoklu yanıt

BAZ: 300

Zaman ve mekân sınırlaması olmaması en büyük avantaj

10

Kripto parayla 7/24 ve her yerden işlem yapılabilmesi en önemli avantajlar olarak görülüyor.

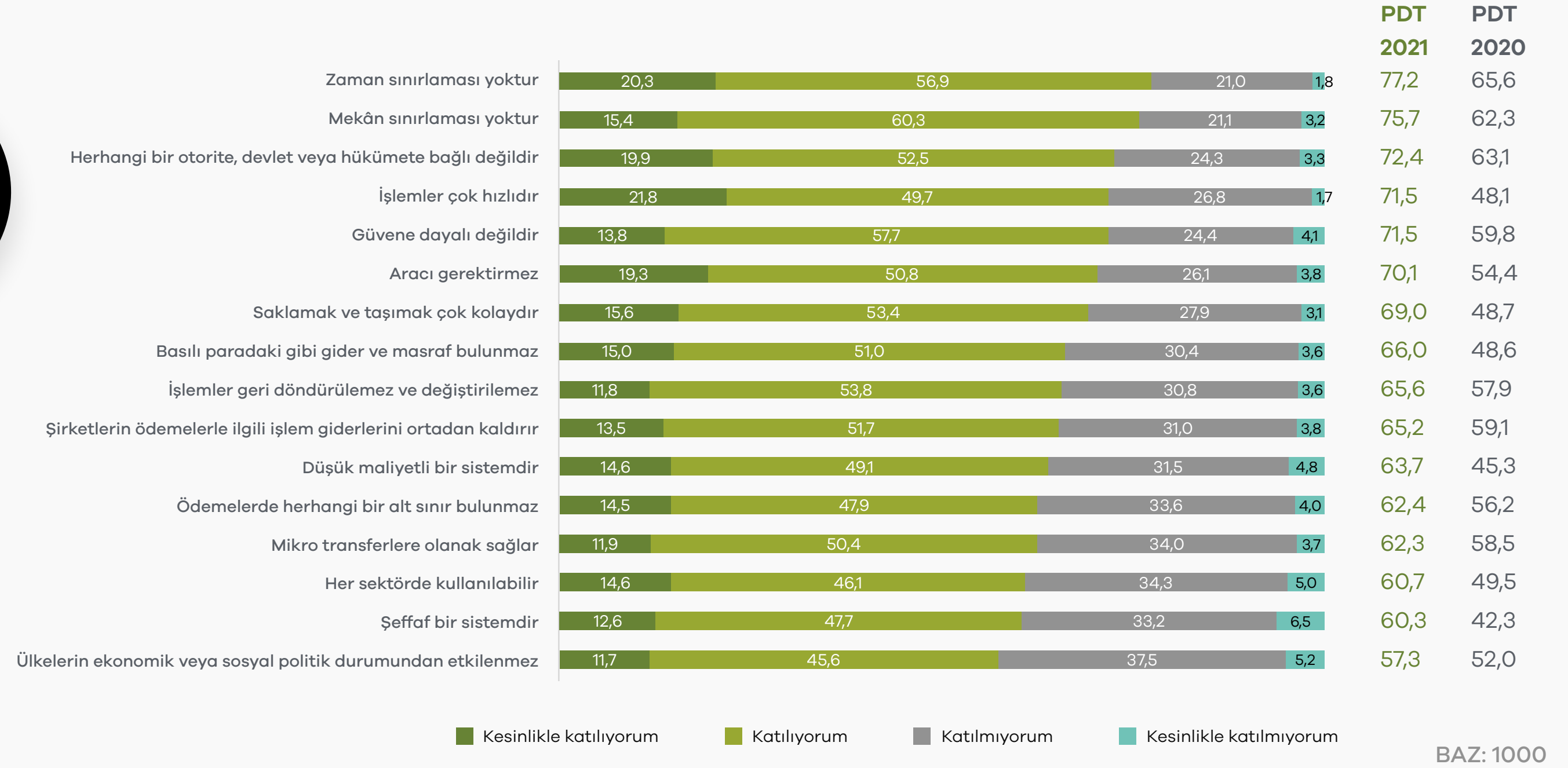
Bunları, merkeziyetsizlik takip ediyor.

Kripto paranın dezavantajları konusunda “güvenilir olmadığını”, “yeterince bilinmediğini” ve “yaygın olmadığını” düşünenler öne çıkıyor.

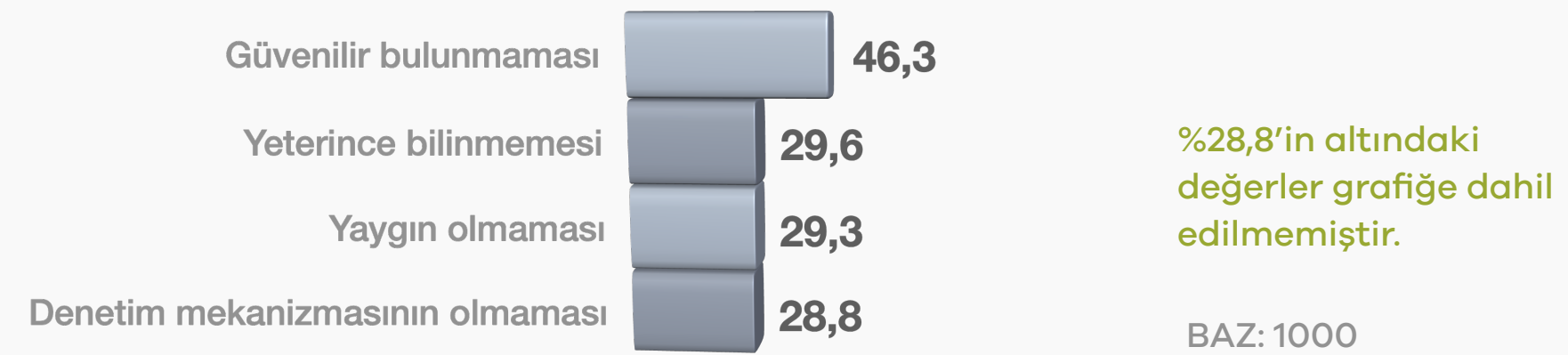
“Yeterince bilinmemesi” geçtiğimiz yıla göre 32,9 puan düştü.

“Denetim mekanizmasının olmaması” da dezavantaj olarak görülen konulardan biri.

? Aşağıdaki ifadelerle ne derecede katılıyorsunuz?

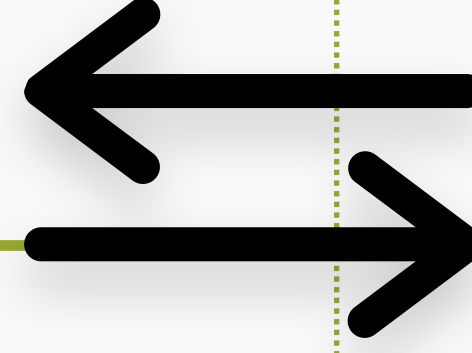
? Kripto para/Bitcoin kullanımının size göre dezavantajları, riskleri var mı? Varsa nelerdir?

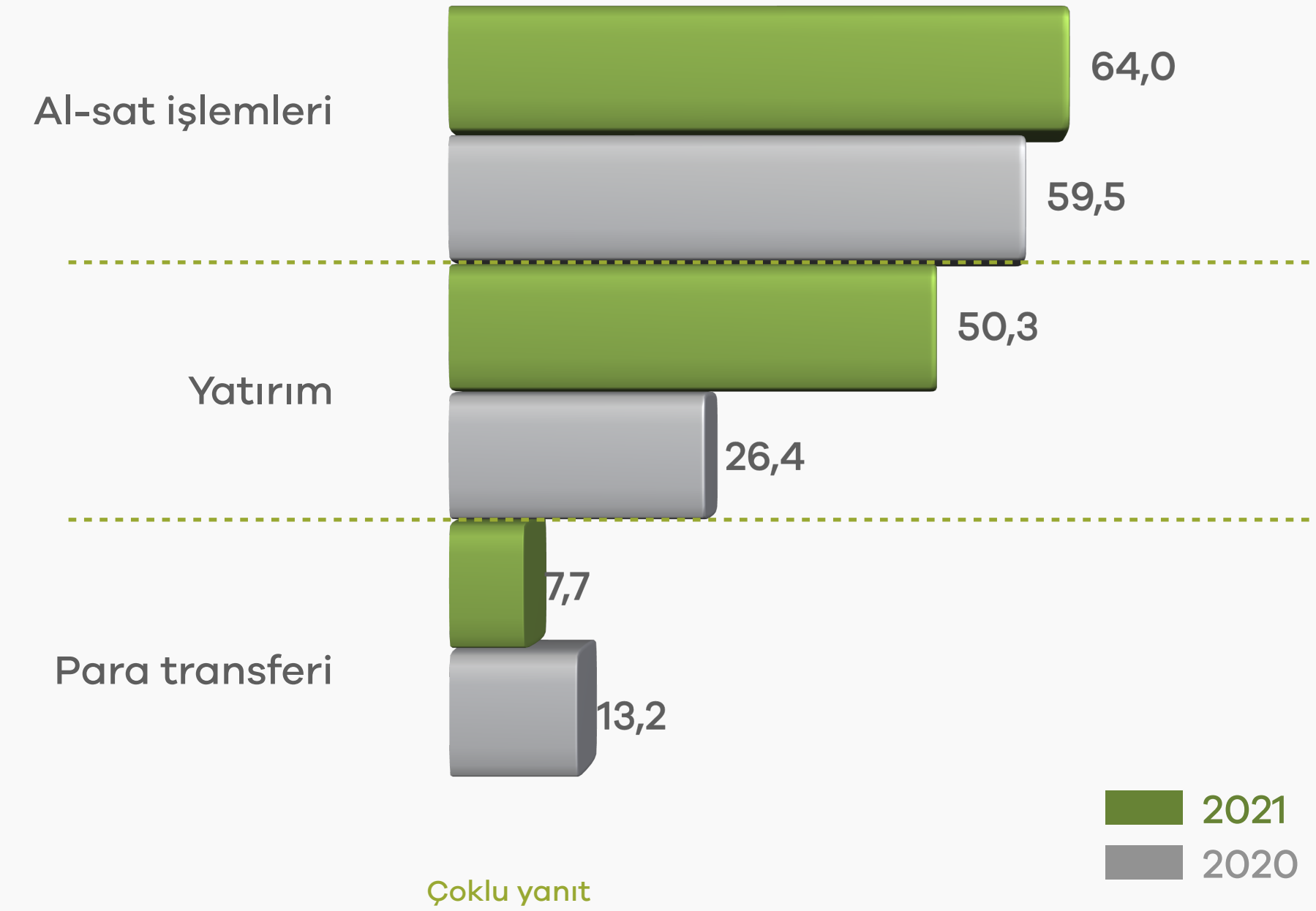
En çok al-sat yapılıyor, yatırım ise yükselişte

11

Kripto parayla en çok yapılan işlem al-sat.
Bunu yatırım ve para transferi takip ediyor.
Yatırım işlemi yapanların oranı
geçtiğimiz yıla göre yaklaşık 2 kat arttı.

? Bugüne kadar kripto parayla hangi işlemleri yaptınız?

BAZ: 2021 2020
300 300

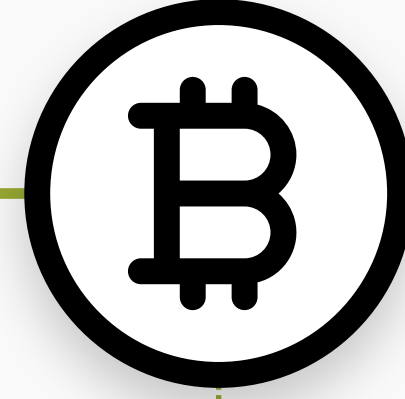
Bitcoin hâlâ en çok tercih edilen kripto para

12

Her 10 kişiden 7'si Bitcoin'le işlem yaptı.

Ethereum'da bu oran 10'da 2.

BTC ve ETH'yi XRP, CHZ, LTC takip ediyor.

Hangi kripto parayla en az bir kez işlem yaptınız?

Bitcoin/BTC

72,0

68,0

Ethereum/ETH

19,3

14,7

Ripple/XRP

9,7

0,0

Chiliz/CHZ

9,7

0,0

Litecoin/LTC

8,7

4,0

Holo/HOT

5,3

0,0

Tether/USDT

4,0

0,0

Çoklu yanıt

BAZ: 2021 2020
300 300

*XRP, CHZ, HOT ve USDT geçtiğimiz yılın araştırmasına dahil değildi.

2021
2020

Platformun “yerli” olması tercih sebebi

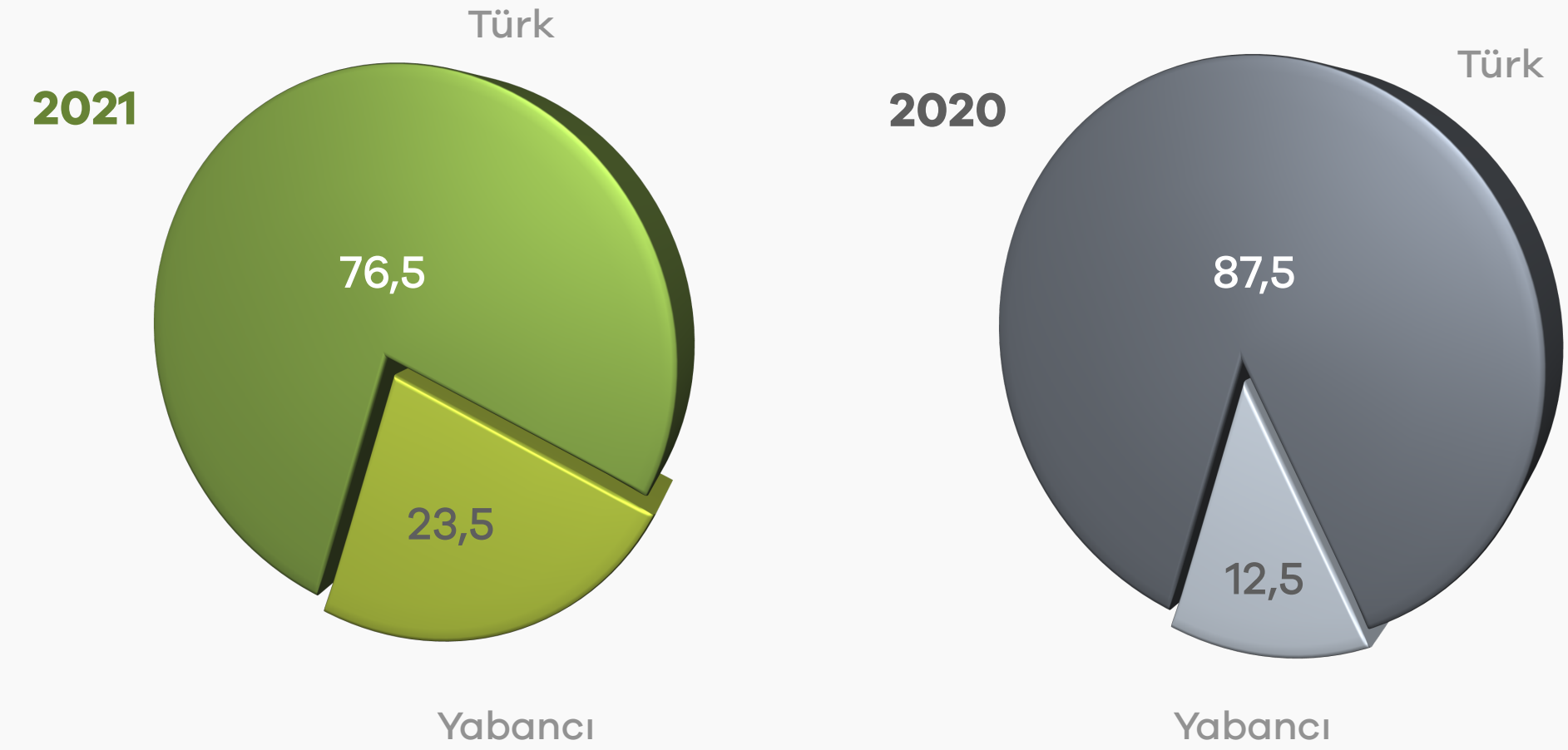
13

Kullanıcıların yüzde 76,5'i yerli platform tercih ediyor.

Bu oran geçtiğimiz yıla göre 11 puan düşük.

Kripto Para Aracı Kurumunun Türk veya Yabancı Olmasına Yönelik Tercih Durumu

BAZ: 2021 2020
532 294

Kripto parayla işlem yapan kadınlarda yüzde 100'lük artış

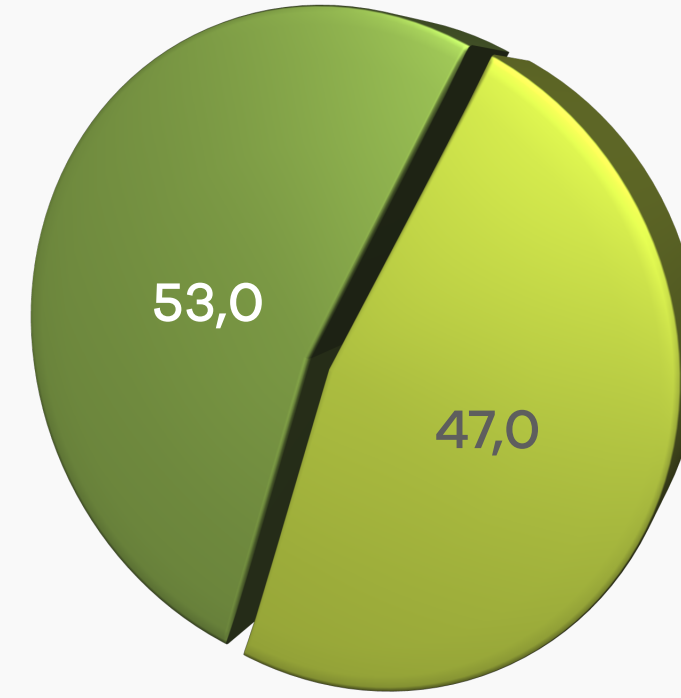
14

Kripto parayı duyanların oranı kadınlar ve erkekler arasında neredeyse eşit durumda.

Kripto parayla işlem yapan her 10 kişiden 4'ü kadın. Geçtiğimiz yıl bu oran 10'da 2'ydi.

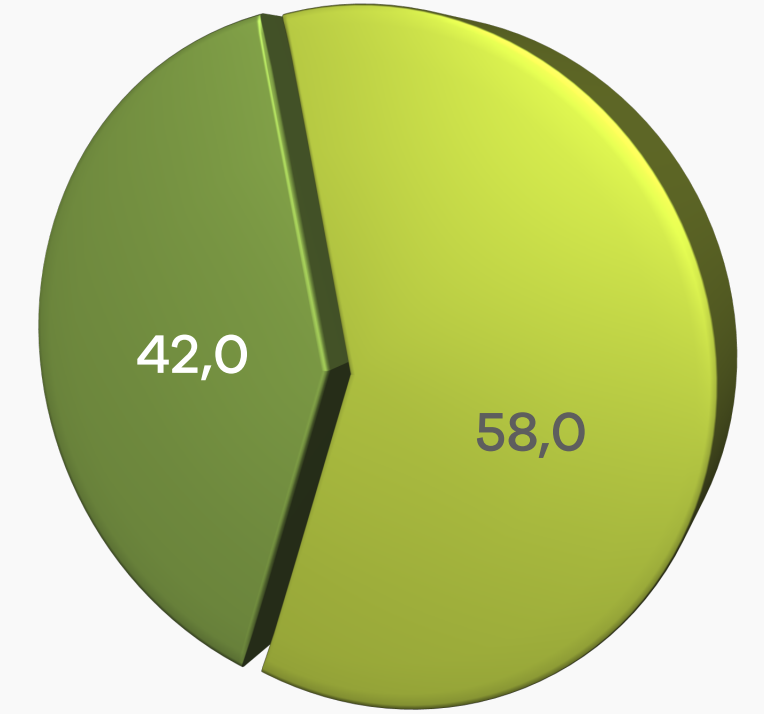

Kripto Parayı Duyanlar

BAZ: 1000

Kripto Para ile İşlem Yapanlar

BAZ: 300

Kadın

Erkek

İşlem yapanlarda Y Kuşağı üstün

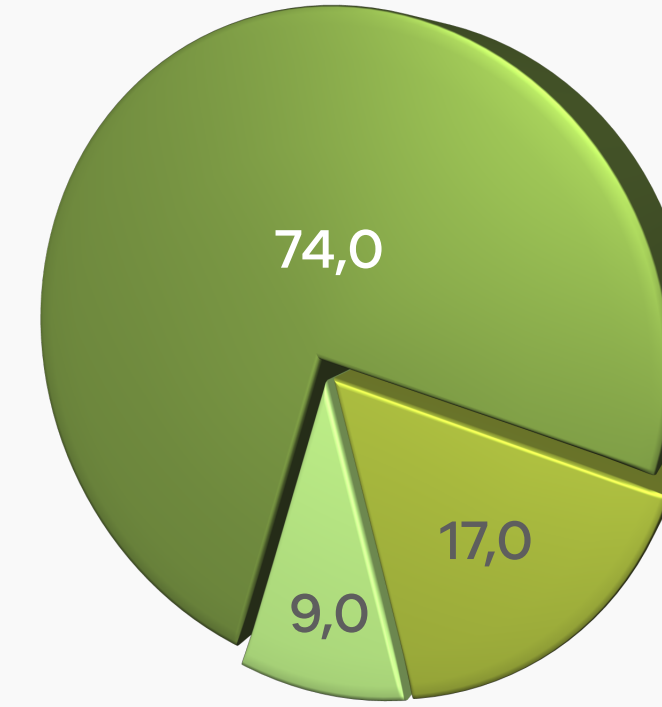
15

Kripto parayı duyanlarda da işlem yapanlarda da Y Kuşağı ciddi şekilde öne çıkıyor.

İşlem yapanlarda Y Kuşağı'nı örneklem grubu dar olmasına rağmen Z Kuşağı takip ediyor.

İşlem yapan yaş grupları dağılımında geçtiğimiz yıldan bu yana Y Kuşağı da Z Kuşağı da yaklaşık 10'ar puanlık artış kaydetti.

Kripto Parayı Duyanlar

Y Kuşağı

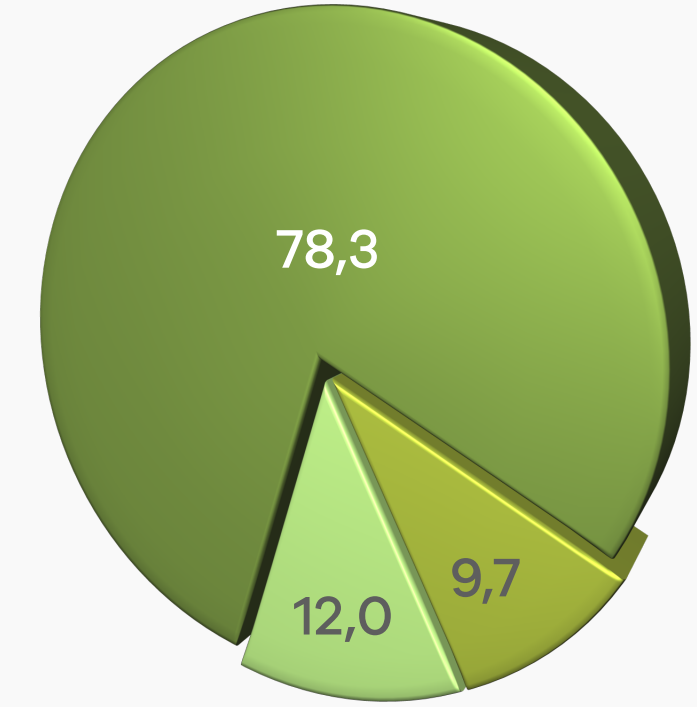
X Kuşağı

Z Kuşağı

BAZ: 1000

X Kuşağı (1965-1980)
Y Kuşağı (1981-2000)
Z Kuşağı (2001+)

Kripto Para ile İşlem Yapanlar

X Kuşağı

Z Kuşağı

BAZ: 300

X Kuşağı Baz:29
Y Kuşağı Baz: 235
Z Kuşağı Baz: 36

En çok üniversite mezunları işlem yapıyor

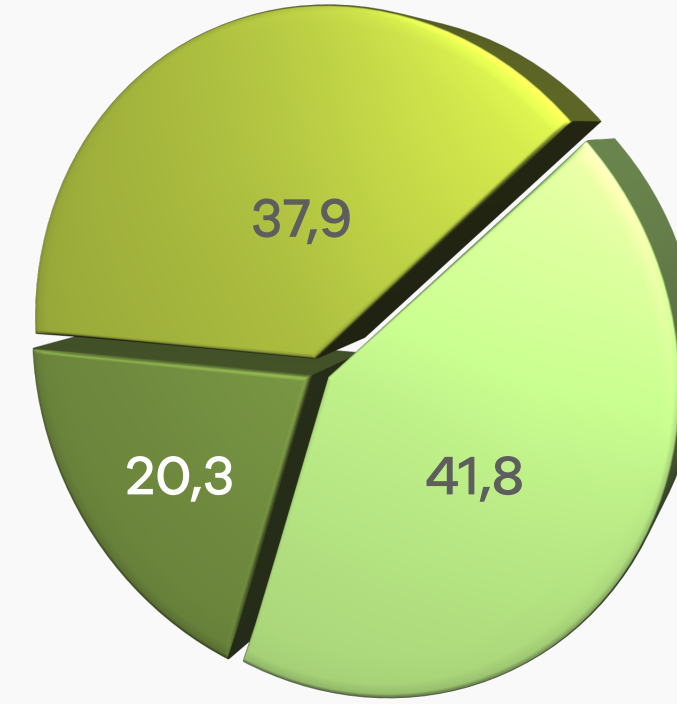
16

Kripto parayı duyan ve kripto parayla işlem yapanlarda üniversite mezunları öne çıkıyor.

Geçtiğimiz yıl ise hem duyanlarda hem işlem yapanlarda lise mezunları ağırlıktaydı.

Kripto Parayı Duyanlar

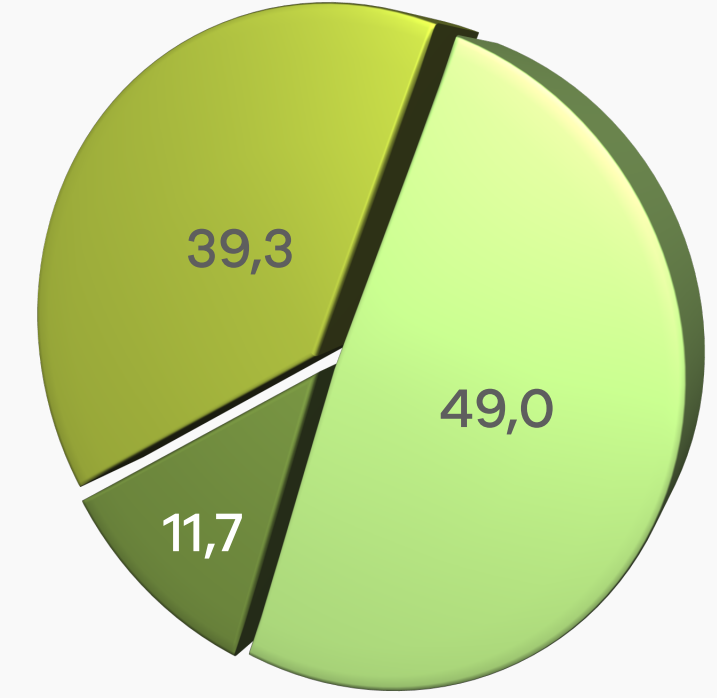
İlköğretim

Lise

Üniversite ve üzeri

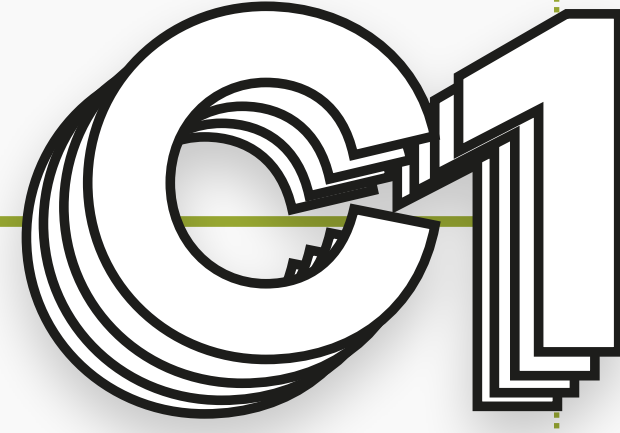
BAZ: 1000

Kripto Para ile İşlem Yapanlar

BAZ: 300

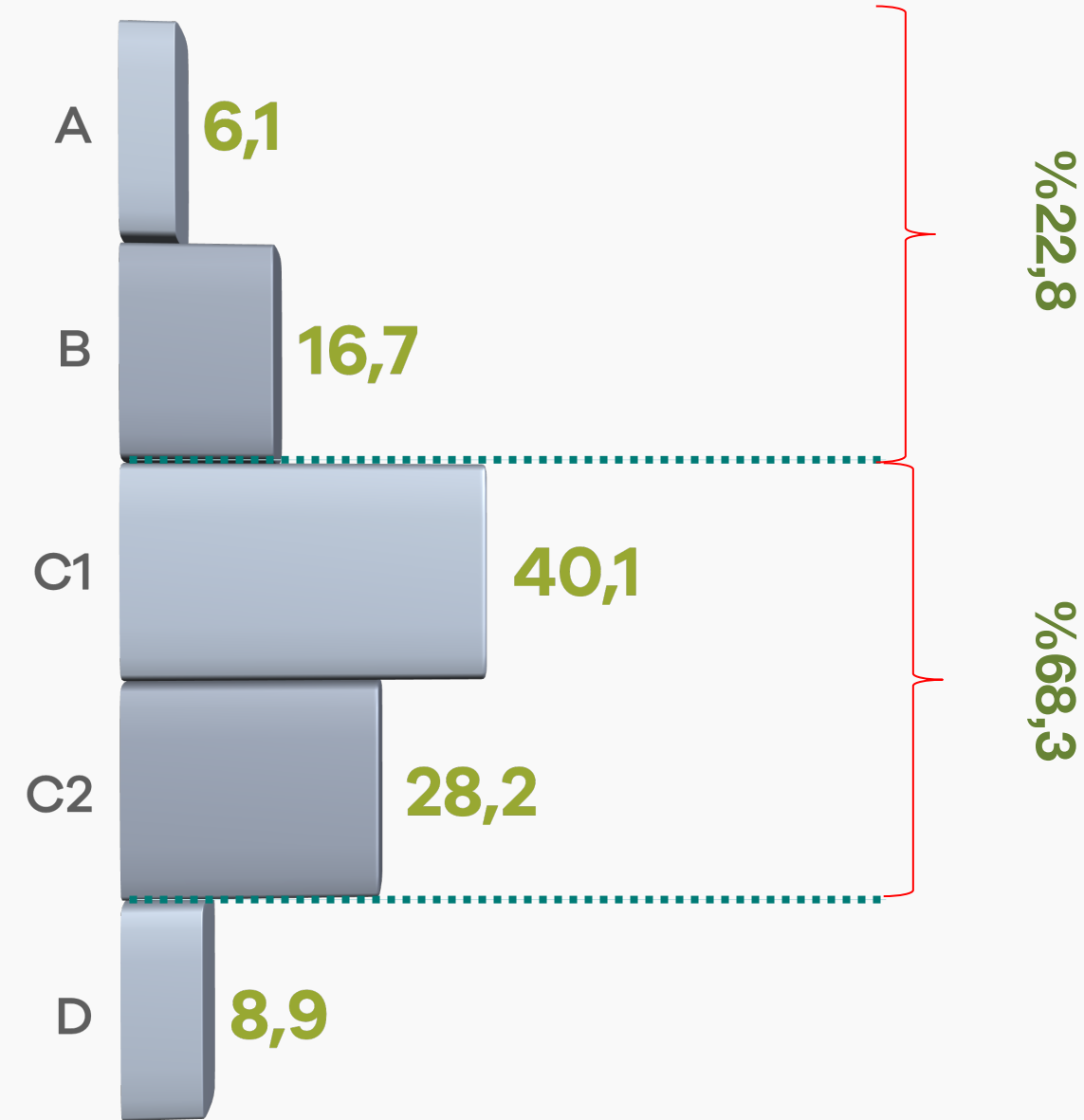
En çok işlem yapan sosyoekonomik statü gruplarında C1 lider

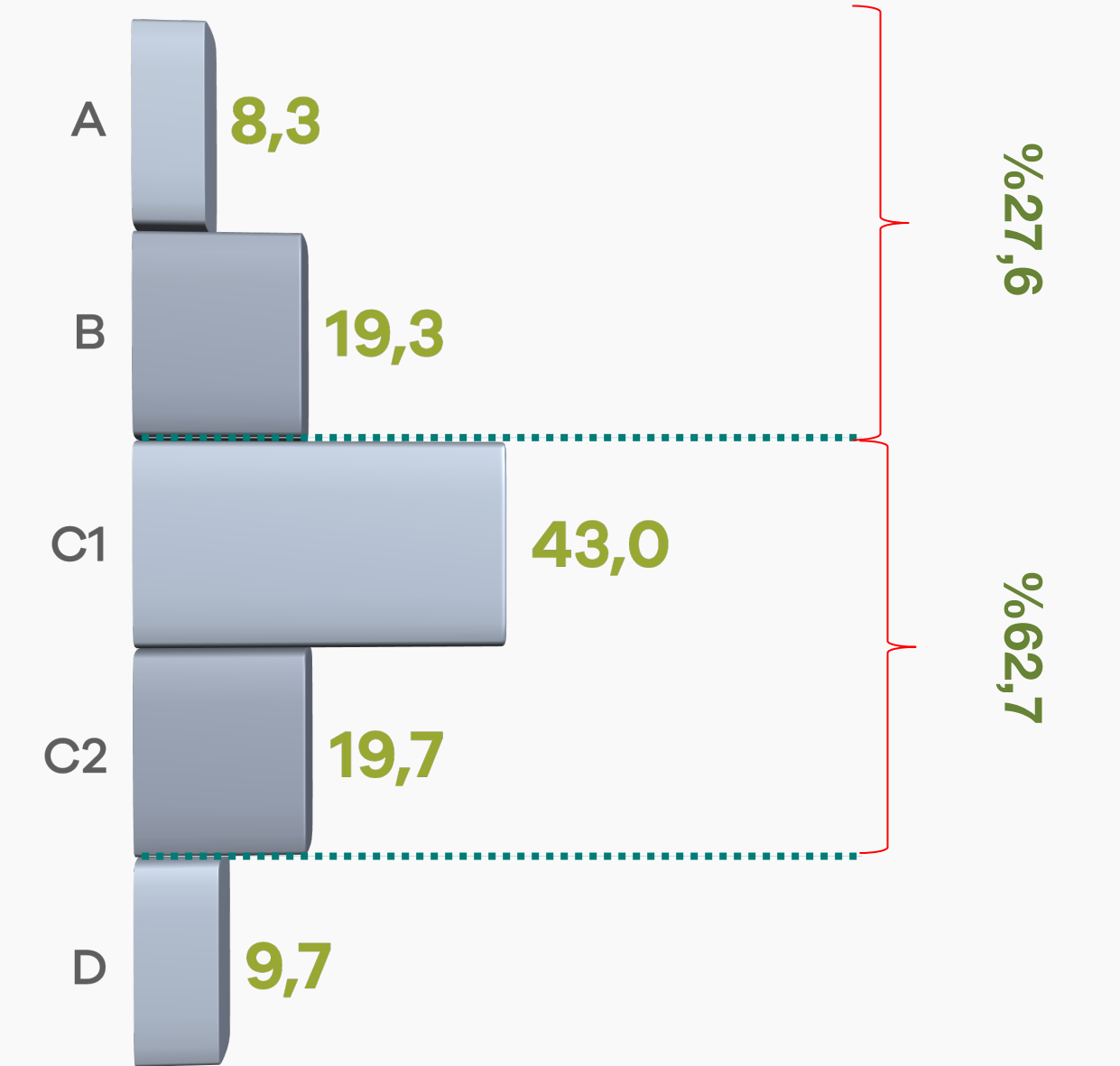
Kripto parayı duyanların büyük bölümünü C1 ve C2 grubu oluşturuyor.

İşlem yapanlarda geçtiğimiz yıl B grubu, C1 ve C2'nin üstündeyken bu yıl işlem yapanlarda C1 grubu önde.

Kripto Parayı Duyanlar

Kripto Para İle İşlem Yapanlar

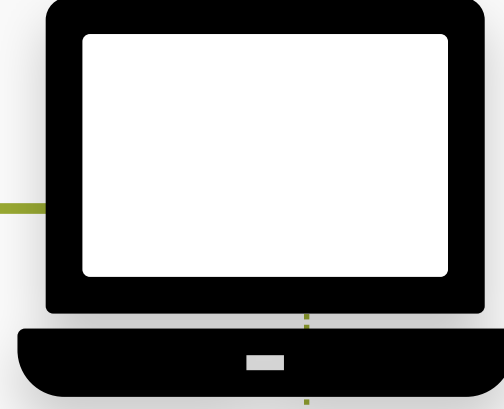
Kripto parayla işlem yapan “çalışmayanlar”ın oranı yükseldi

18

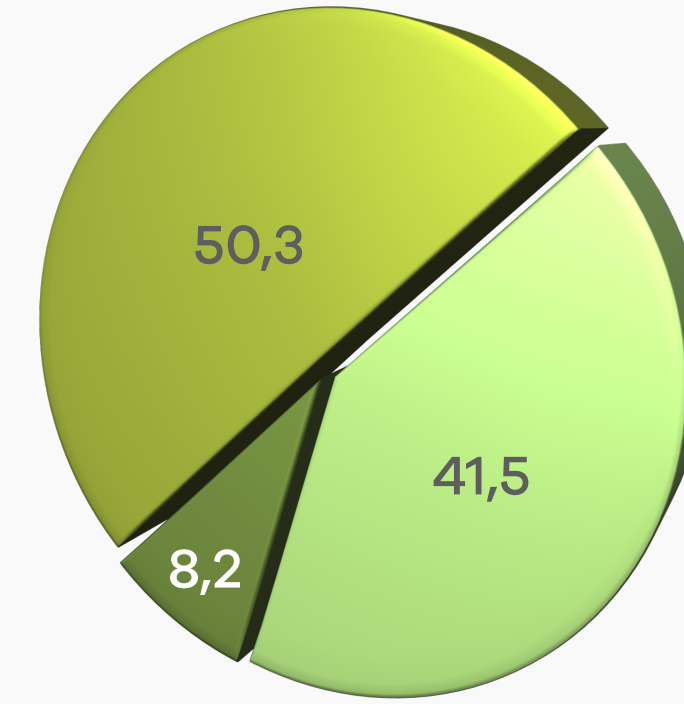
Kripto parayı duyanların ve kripto parayla işlem yapanların büyük çoğunluğunu ücretli çalışanlar oluşturuyor.

Geçtiğimiz yıl işlem yapan “çalışmayan” kesimin oranı yüzde 14’ken bu yıl bu oran 2 katına ulaştı.

“Çalışmayanlar” kategorisinde işsiz olanların yanı sıra emekliler ve öğrenciler de mevcut.

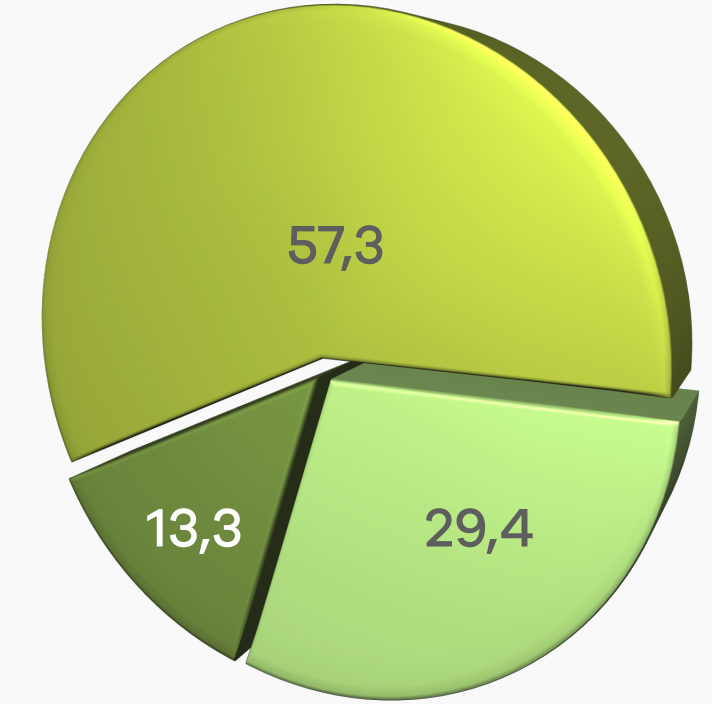

Kripto Parayı Duyanlar

BAZ: 1000

Kripto Para ile İşlem Yapanlar

BAZ: 300

Kendi Hesabına Çalışanlar Ücretli Çalışanlar Çalışmayanlar

Kripto paraya güven düştü

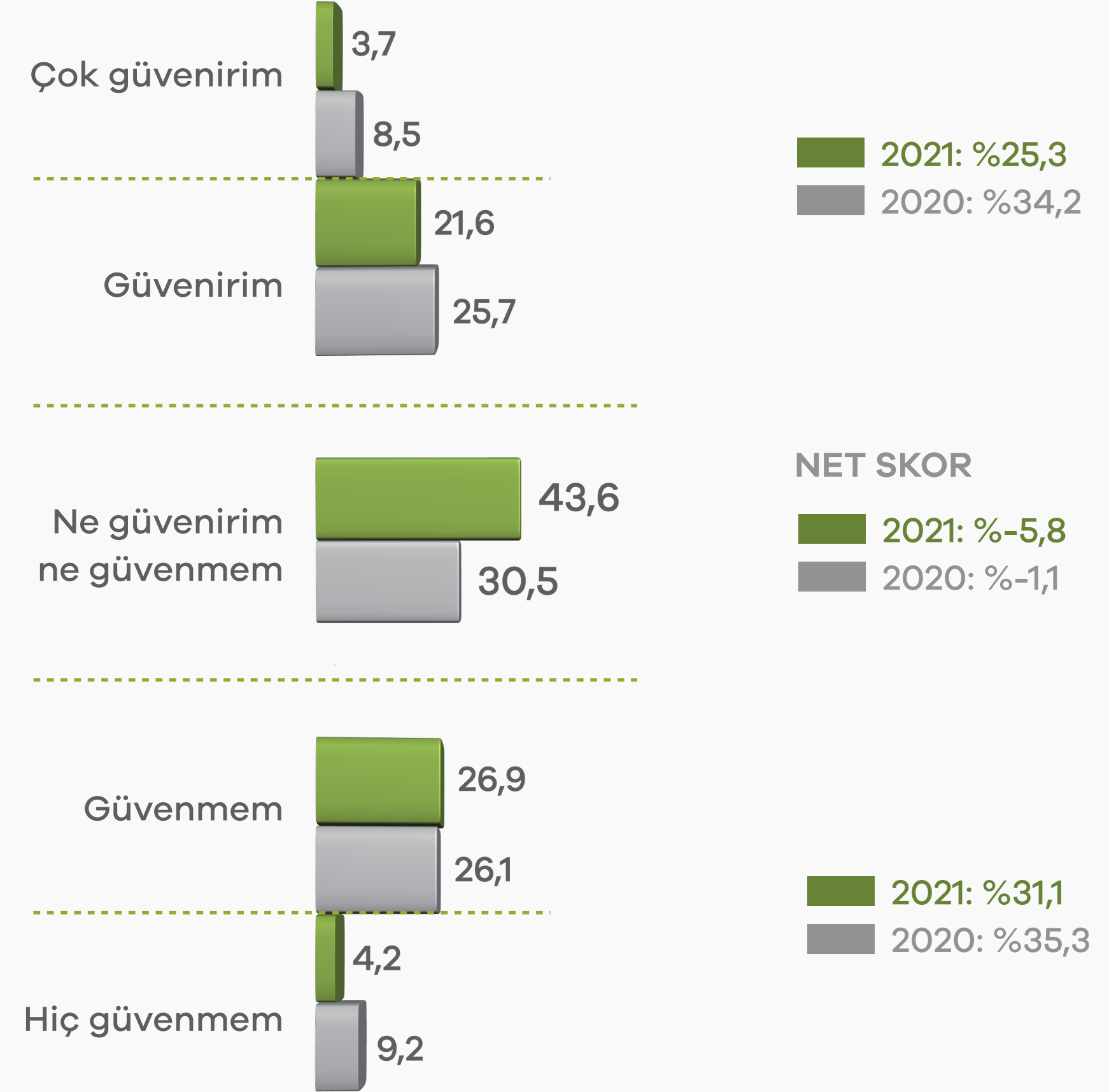

19

Kripto paraya “güvenirim” ve “çok güvenirim” diyenlerin oranı geçtiğimiz yıla göre 8,9 puan düştü.

Buna karşın kripto parayı duyan her 4 kişiden 1'i kripto paraya güveniyor.

? Kripto paraya ne ölçüde güveniyorsunuz?

BAZ: 2021 2020
1000 1000

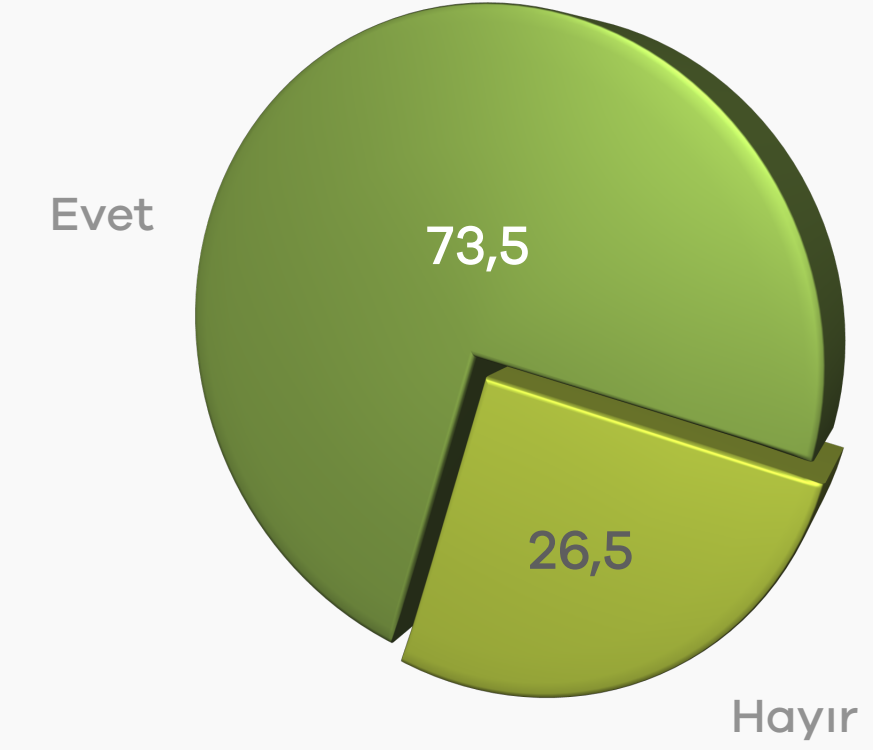
Her 4 kişiden 1'i kripto paranın yasal olmadığını zannediyor

20

Türkiye'de kripto para kullanımının önünde bir yasal engel olmamasına rağmen yüzde 26,5'lik bir kesim "yasal olmadığını" düşünüyor.

Kripto para kullanımı sizce yasal mıdır?

BAZ: 1000

İşlem yapmayı bırakma sebebi: Sıkı takip gerektirmesi

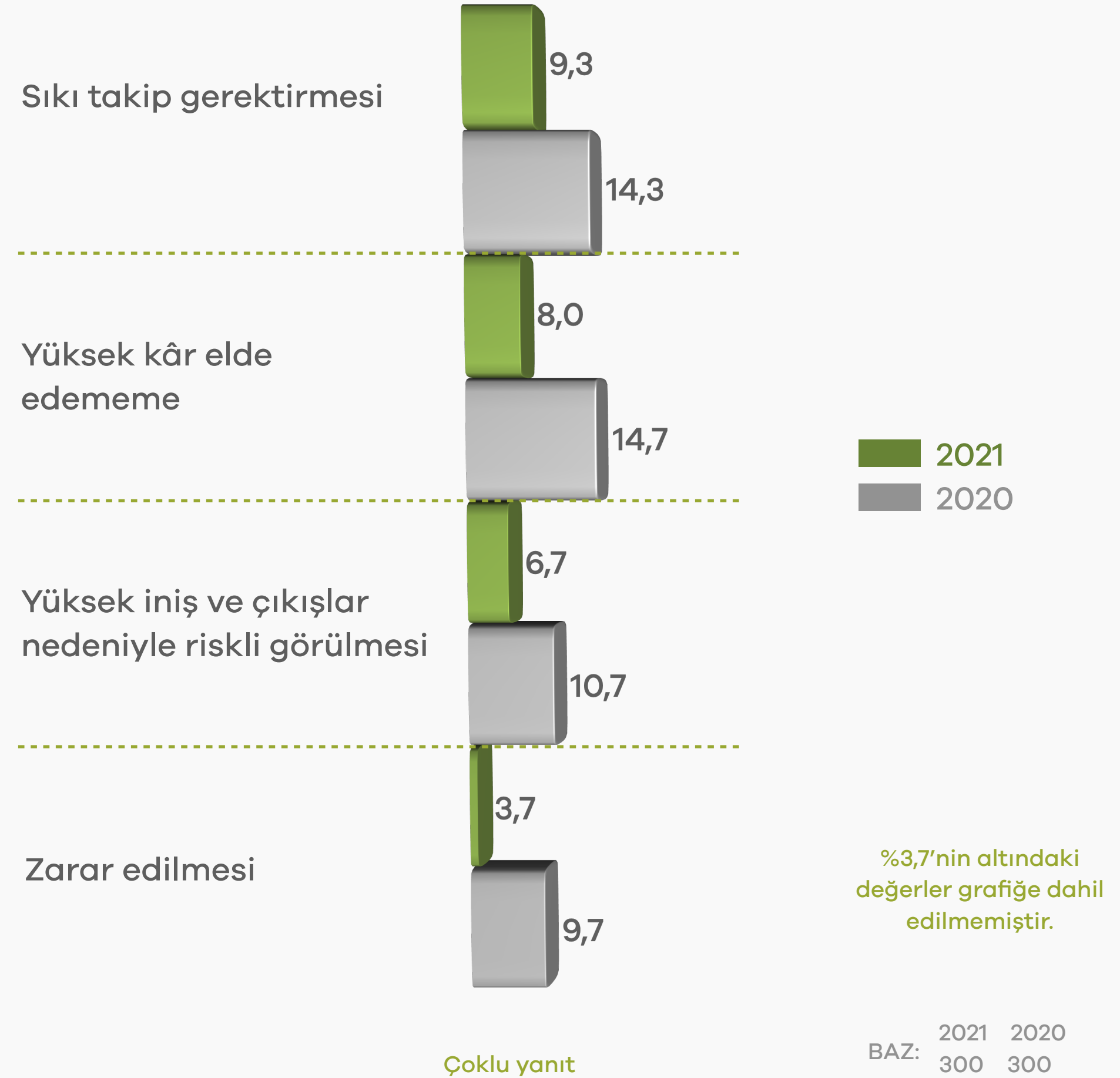

21

“Sıkı takip gerektirmesi” ve
“yüksek kâr elde edememe” kripto para
işlemlerine devam etmeme konusunda
en önemli sebepler.

Zarar ettiğini düşünerek işlem yapmayı
bırakanların oranı düştü.

? Kripto para/Bitcoin ile işlem yapmayı neden bıraktınız?

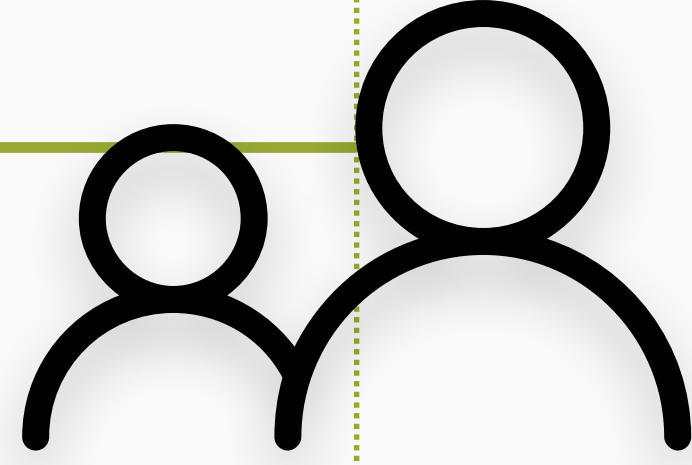

Kripto para konusunda bilgi kaynağı: Yakın çevre

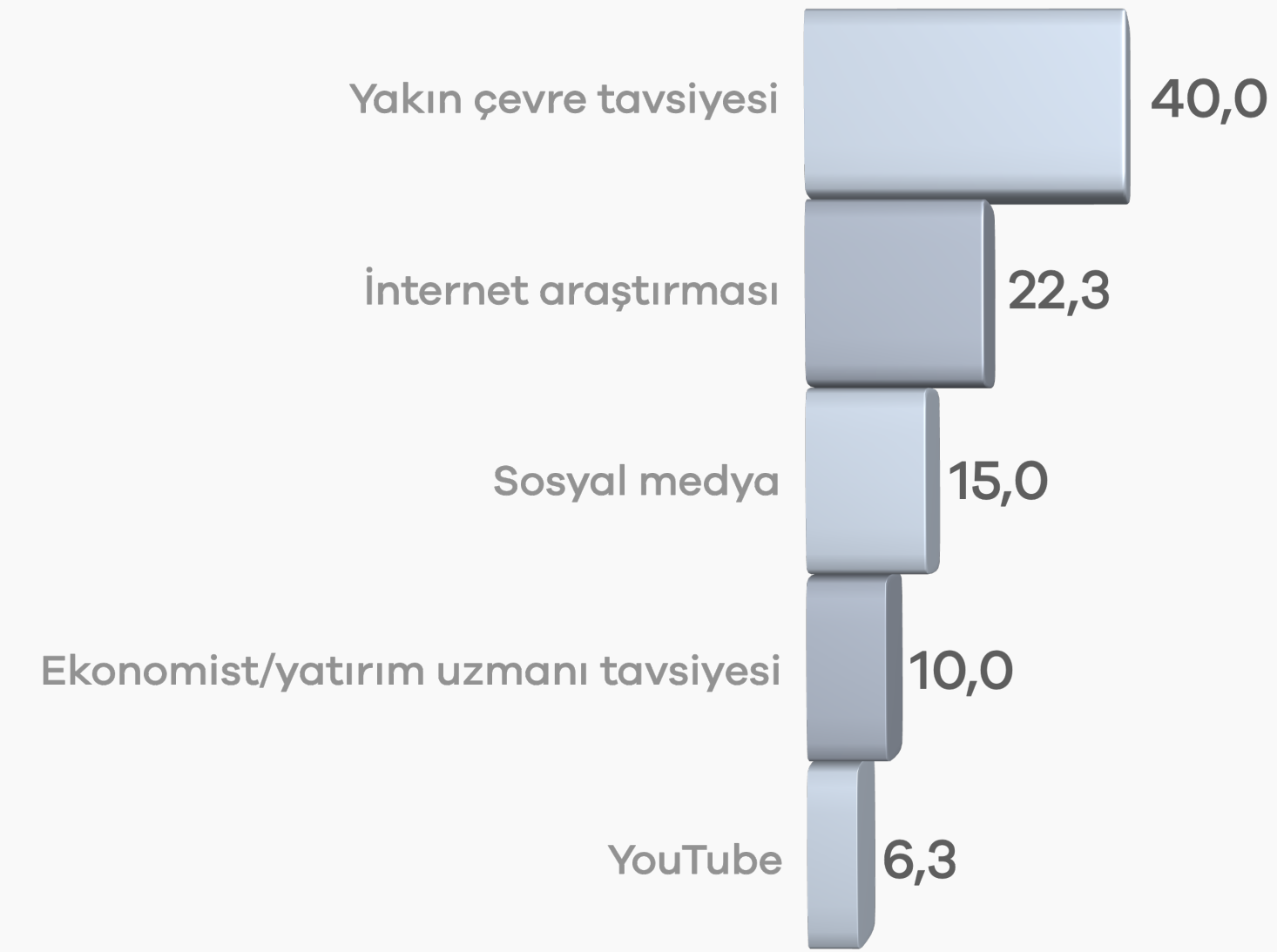
22

Kripto para işlemi yapan her 10 kişiden 4'ünün bilgi kaynağı yakın çevresi. 2020'de her 10 kişiden yalnızca 1'i için yakın çevre bilgi kaynağı niteliğindeydi.

Yakın çevre tavsiyesini internet araştırması, sosyal medya, ekonomist/yatırım uzmanı tavsiyesi ve YouTube takip ediyor.

? Kripto para/Bitcoin ile işlem yapmanızda en çok hangi bilgi kaynağı etkili?

BAZ: 300

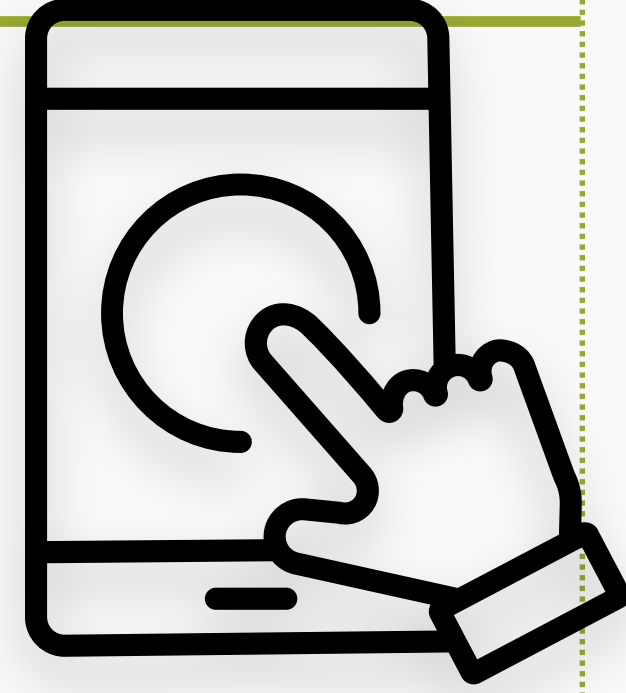
%6,3'ün altındaki değerler grafiğe dahil edilmemiştir.

Kripto parayı duyan 5 kişiden 1'i işlem yapmak istiyor

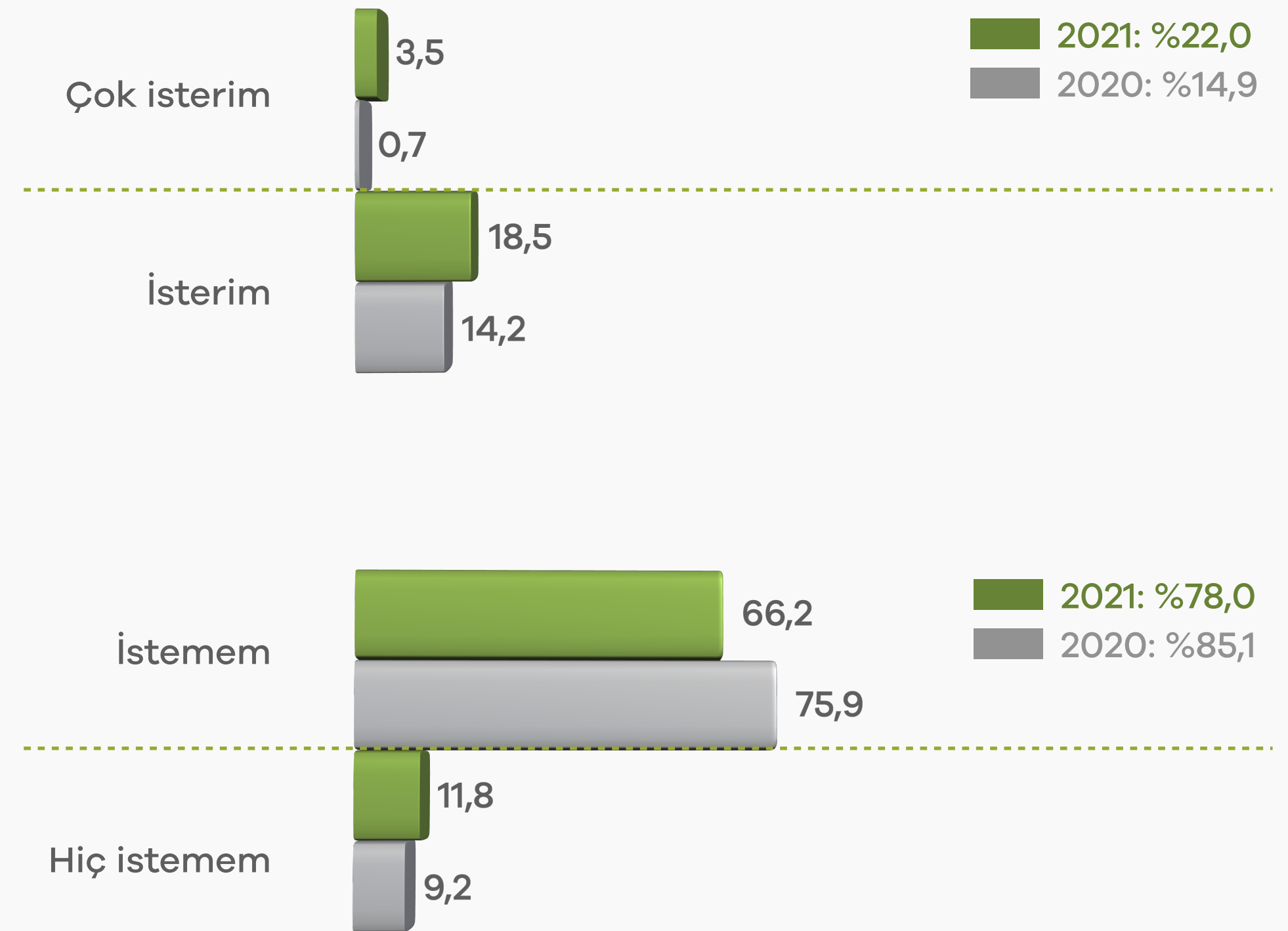
23

Kripto parayı duyan kişiler arasında işlem yapmak isteyenler geçtiğimiz yıla göre 7,1 puan arttı.

Buna karşın halen kripto parayı duyan 5 kişiden 4'ü işlem yapmak istemiyor.

Kripto para/Bitcoin ile işlem yapmaya ne derece isteklisiniz?

Amaç

- * Türkiye’de kripto para bilinirliğini, algısını, yatırım aracı olarak görülme eğilimini ölçmek
- * Kripto paraya dair beklentileri, motivasyonları ve bariyerleri tespit etmek

Yöntem

- * Kantitatif araştırma
- * Yüz yüze görüşme yöntemi /CAMPI

** Saha çalışması Covid-19 salgını döneminde yapıldığından veri toplama aşamasında online yüz yüze görüşmeler tekniğinden yararlanıldı.*

Örneklem

Evren
- Kripto para/Bitcoin’i duyan 18 yaş ve üzeri kişiler

Örneklem

- Kripto para/Bitcoin’i duyan kişilerle %95 güven düzeyinde $\pm 3,0$ hata payına göre 1000 görüşme

- Kripto para/Bitcoin ile işlem yapan kişilerle %95 güven düzeyinde $\pm 5,0$ hata payına göre 300 görüşme

İl Bazlı Örneklem Dağılımı

İstanbul
40

Ankara
14,7

İzmir
11,6

Bursa
7,7

Adana
5,6

Gaziantep
4,7

Kayseri
3,5

Samsun
3,5

Tekirdağ
2,7

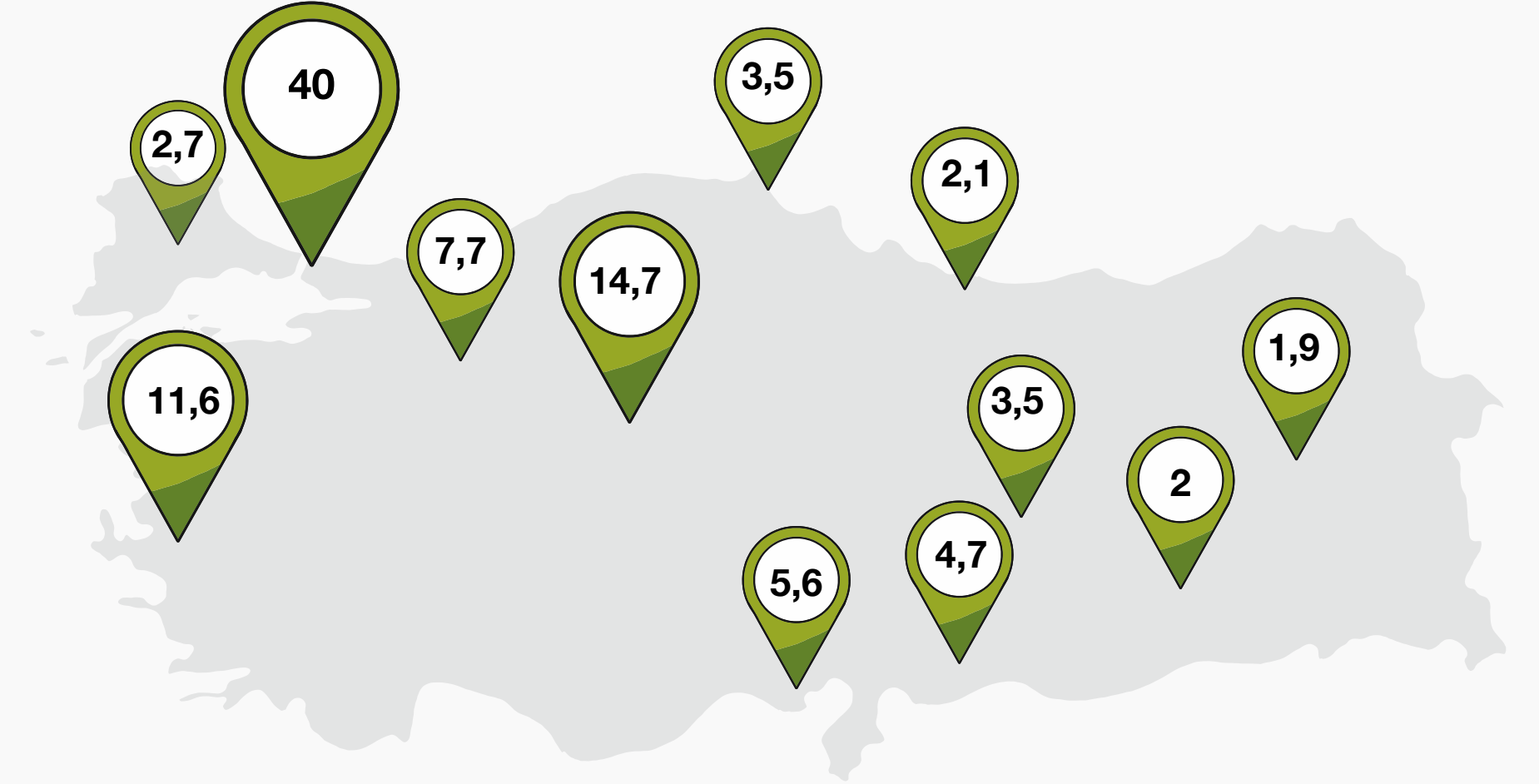
Trabzon
2,1

Malatya
2

Erzurum
1,9

TOPLAM

100

Araştırma aşamaları

- Araştırma, Türkiye'yi temsilen İBBS Düzey-1 kapsamında 12 ilde, kent merkezlerinde gerçekleştirildi.
- Araştırmanın ilk aşamasında, kripto parayı/Bitcoin'i duyan 1000 kişiye ulaşıncaya kadar tarama çalışması yapıldı. Türkiye'de kripto para/Bitcoin'i duyan 1000 kişiyi bulana dek toplam 1429 kişiyle görüşüldü. Geçtiğimiz yıl duyan 1000 kişiyi bulmak için 6253 kişiyle görüşülmüştü. İlk etapta kripto parayla işlem yapan 110 kişiye erişildi. Ardından istatistiki yeterlilik sağlamak için bu rakam 300'e tamamlandı.
- Tarama çalışması sonucunda kripto parayı/Bitcoin'i duyan 18 yaş ve üzeri A, B, C1, C2, D sosyoekonomik statüde %95 güven düzeyinde $\pm 3,0$ hata payına göre 1000 kişiyle görüşüldü.
- 1000 kişi içerisinde kripto para/Bitcoin kullanan kişiler rassal biçimde belirlendi.
- Araştırmanın ikinci aşamasında, kripto para/Bitcoin ile işlem yapan kişiler üzerinde yapılacak analizlerin istatistiki yeterlilik arz etmesi için kripto para/Bitcoin ile işlem yapan kişilerin örnekleme 300'e tamamlandı.
- 300 örneklem, %95 güven düzeyi $\pm 5,0$ hata payına karşılık gelmektedir.
- Kripto para ile işlem yapma durumu, işlem yapma miktarından bağımsızdır.

